

כגליון זה מצורף
פוסטר צבעוני של
סטולז סיטי

מבצע
**הכדורגלן
הפופולרי
1973**
נושא פרסים

הן שבועון מצולם לספורט

בגליון זה:

**כמה משתכר
הכדורגלן הישראלי?**

★
**אודי רובוביץ על
עמנואל שפר**

★
**בהן מיזן, אביזן ושטרקמן
על מכבי תל-אביב**

★
**האשה מאחורי
ישעיהו שווגר**

★
**ראיון עם
המאמן האנגלי
דוני אלן**

★
**סטוק סיטי
המומחה
לגביעים**

★
**מדוריהם של
יהודה שהרבני
דוד שוייצר**

**ארצי בן-יעקב
בית"ר ירושלים**

המחיר: 2.00 ל"י

גליון מס' 6

דבר העורך

קורא יקר!

זכורני כאשר הייתי ילד, נאלצתי לחמוק מן הבית בהסתתר כדי להצטרף לחברי למשחק כדורגל. הייתי מספר להורי כי אני הולך לעשות שיעורים אצל חבר, או לבקר בספריית בית-הספר. כי אבי, כמו מרבית האבות הישראלים, ראה בפי-עילות הספורטיבית החובבנית שלי ביזבז זמן. הוא רצה שאקדיש את שעות אחר הצהריים ללימודים, למען אשכיל ואוכל מאוחר יותר ללמוד באוניברסיטה.

ייתכן והיתה מידה מסוימת של הצדקה בגישתו. מה יכול היה כבר הכדורגל לקדם אותי? לכל היותר הייתי שובר יד או רגל ואם הייתי הופך כדורגלן מצליח, הייתי אולי זוכה ללבוש את חולצת הנבחרת הלאומית. אבל עם הגיעי לגיל פרישה, מה היה נשאר לי מלבד אותה חולצה למזכרת? אבל הזמנים השתנו. כדורגלן מצטיין יכול היום להרוויח סכומים גבוהים למדי בכדורגל, "החובבני" שלנו. ואם הוא בעל חוש טוב לעסקים, הוא יכול להשקיע את כספו ולקבל עזרה מאגודתו כדי להיות עצמאי כבר בגיל צעיר למדי. כתוצאה מכך מסתכלים גם ההורים על כל העניין בעיניים אחרות. מה מקבלים הכדורגלנים הישראליים וכיצד הם מסתדרים בחיים מספר בכ- תבתו אלי תמיר (עמודים 16-17).

על בעיות וחוויות של שחקן נבחרת אנגליה לשעבר וכיום מאמן אירופי מצליח, שמעתי בשבוע שעבר. ניצלתי את ביקורה של קבוצת ספורטינג ליסבון בארץ כדי לראיין את מאמנה רוני אלן. שמעתי ממנו הרבה דברים מאלפים אותם תוכלו לקרוא בעמודים 4-6. ואם הזכרתי כבר את הכדורגל הבריטי, אפנה את תשומת ליבכם לשתי כתבות נוספות: על קבוצת סטוק סיטי העומדת לשחק בישראל בראשית החודש הבא ועל קפטן הנבחרת האנגלית בובי מור שחגג בשבוע שעבר את הופעתו ה-100 במדי הנבחרת.

ובחזרה לכדורגל שלנו. האם רצוי להחתים מאמן לתקופה ארוכה או מוטב לקבוצה להחליף מאמן אחת לשנה או שנתיים? זו בעיה המטרידה רבים. יהודה שהרבני, שמאמנו בהכח רמת-גן אליעזר שפיל, משלים את עונתו הרביעית עם הקבוצה, מביע דעתו בנידון. אודי רובוביץ' מסכם את תקופת עבודתו הקצרה של עמנואל שפר בבית"ר ירושלים ומסביר את הסיבות לעזיבתו.

קבוצת הכדורסל של מכבי תל-אביב סיימה ביום חמישי שעבר את משחקה בגביע אירופה לעונה זו. רפאל נאה שוחח עם שלושה מעמודי התווך של הקבוצה בעשור האחרון: תנחום כהן-מינץ, אמנון אבידן וחיים שטרקמן המסכמים את משחקי הקבוצה השנה ומסיקים מסקנות לעתיד (עמודים 28-29).

ולסיום אני מפנה שוב את תשומת ליבכם למיבצע "הכדורגלן הפופולארי 1973". בגליון זה אנו מפרסמים את דיוקני שחקני הקבוצה מספר 2 שלנו, הכח-מכבי רמת-גן. אנו מצפים עתה לשובותיכם.

שלך,
העורך

כולם קוראים את "גול". צלם המערכת יוסי רוט "תפס" שני אנשי כדורגל נודעים כ- שהם שקועים בקריאת "גול". המאמן הלאומי אדמונד שמי-לוביץ' התעמק בקריאת הרשימה על "החיים הקשים של מאמני הנבחרת" (כאילו אינו יודע זאת בעצמו?). אייבי סורין, הבוס של קבוצת ספור-טינג ליסבון, הסתפק בהצעה בתמונות. הוא אינו קורא עברית.

דו שבועון מצולם לספורט

העורך: מיכאל קרנון
המ"ל: רמדור בע"מ
צלמים: יוסי רוט ואסף קוטין
סידור ותדפיסים: חנוך את חנוך
הפצה: "גד" חברה להפצה בע"מ
דפוס: דרבי

משפחה: נשוי בפעם השנייה. בת נשואה (בת 21). בן ראסל, (18), כדורגלן מקצועני (חלוץ) בקבוצת ווסט-ברומיץ.

קאריירה בכדורגל: החל לשחק בגיל 16 בקבוצת פורט-ויל (הבקיע בשורותיה 36 שערים). הועבר בשנת 1950 לווסט-ברומיץ' והיה במשך שבוע הכדורגלן היקר ביותר באנגליה (שולמו עבורו 30 אלף ל"ש). במשך 11 עונות הבקיע 292 שערים במדי ברומיץ' וזכה עמה בגביע האנגלי בשנת 1954 עת ניצחה את פרסטון 2:3 (הבקיע שניים מהשערים). בשנת 1961 הועבר לקבוצת קריסטאל-פאלאס כמאמן-שחקן. באפריל 1965 הצטרף לוולבס כמאמן הראשי של המועדון, שבועות מספר לפני שהקבוצה ירדה לליגה השנייה. כעבור כמה חודשים מונה כמנהל הקבוצה והחזיר אותה לליגה הראשונה בתום עונת 1967. זכה עם וולבס בטורניר הכדורגל המקצועני בארה"ב (נצחון 5:6 על אברדין). ב-1968 יצא לספרד ואימן את קבוצת אתלטיקו בילבאו, זכה עמה בגביע הספרדי ובסגנות האליפות. בראשית עונה זו מונה כמאמן ספורטינג ליסבון.

הופעות בינארציות: נגד שבדיה (1952), נגד סקוטלנד ויוגוסלביה (1954), נגד ויילס ומערב-גרמניה (1955).

מיכאל קרנון חדאיין את רוני אלן מאמנה של ספורטינג ליסבון הקובע:

שחקני ספורטינג ליסבון, נוכחתי כי בכל מה שקשור בבעיטה הוא לא השתנה כלל.

שערו מתחיל להכסיף אבל רגליו עדיין מוצקות. מסופקני אם ראיתי אי-פעם מאמן עם בעיטות כאלה. הוא הפציץ את שני שועריו בבעיטות מדויקות להפליא ממרחקים של 20—30 מטרים. הכדורים היו כה מדויקים שאפילו שוער ברמתו של דאמאש הפורטוגלי, לא יכל להם.

כאשר אמרתי לרוני כי ראיתי אותו בפעולה בתקופת הזוהר שלו, אורו עיניו. יכולתי להבחין מיד כי האיש אוהב את הכדורגל. כעבור כמה שעות נוכחתי כי הוא גם יודע לדבר על כדורגל.

● כיצד מסתדר מאמן בריטי עם ה-כדורגלנים הפורטוגלים?

"מבחינת השפה אין לי בעיות עימם. בשלוש שנות שהותי בספרד למדתי את השפה הספרדית ולמזלי כל הבחורים של ספורטינג שולטים בשפה זו. יש לי בעיות מסוג אחר. הגישה שלהם לכדורגל שונה משלנו. היא שונה אפילו מזו של הספרדים. הייתי אומר כי הכדורגלן הפורטוגלי הוא עצל בעיקרו, אינו רוצה לעבוד קשה באימונים. אני חייב לנהוג עימם ביד קשה כדי להפיק מהם את המקסימום. והם אינם רגילים לכך. אני המאמן האנגלי הראשון בספורטינג ושיטת האימון שלי שונה מכל מה שהם היו רגילים עד היום. בתחילה זה לא מצא חן בעיניהם. אבל כמקצוענים הם ידעו להעריך את מה שאני עושה בעיקר לאור העובדה שאני משתתף פעיל באימונים ועושה כל מה שהם עושים. כאשר ערכתי את האימון הראשון לשוערים השקיפו האחרים מן הצד. יכולתי להבחין בכך שהבעיטות שלי עושות עליהם רושם. רכשתי את אמונם והיום הם מתייחסים אלי ביראת כבוד."

שם ניהל את ההתקפות בתבונה ו-אלגנטיות והבקיע גם, שערים נפלאים בבעיטות ארוכות טווח.

כאשר ראיתי את רוני אלן, על משטח הדשא של איצטדיון "בלומ-פילד" כאשר הוא מעביר בפרך את

אני זוכר אותו היטב כשחקן. הוא היה החלוץ המרכזי של קבוצת ווסט-ברומיץ' אלביון כאשר באתי לראשונה לאנגליה בשנת 1957. הוא שיחק בסגנון ההונגרי של גאנדרור הידקוטי — חלוץ מרכזי מאחור, מ-

רוני אלון בן 28

החלוץ המרכזי של קבוצת ווסט-ברומיץ'

● האם גם ג'ימי האגאן נתקל באותן בעיות בקבוצה בנפיקה?

"מבחינת האופי כמובן שאין שוני בין ה' כדורגלנים של ספורטינג לבין אלה של בנפיקה. ג'ימי סיפר לי שכאשר הוא בא לבנפיקה היו לו בעיות דומות. השנה הראשונה שלו שם היתה קשה. אבל עכשיו הוא עלה על דרך המלך. התוצאות מדברות בעד עצמן: 20 משחקים — 40 נקודות. זהו ללא ספק מאזן מרשים."

● מה סוד ההצלחה של בנפיקה?

"קודם כל יש לה שחקנים מצויינים, הטובים ביותר בפורטוגל. סגל הקבוצה מונה 32 כדור-גלנים מקצוענים מלאים. לי בספורטינג יש בקושי מחצית הכמות הזאת. כמעט כל שחקני בנפיקה הם בינלאומיים, ובצדק, אם כי נראה לי שישנם כמה כדורגלנים בקבוצות אחרות ב' פורטוגל שיכלו לשחק בנבחרת. אבל בנפיקה שולטת בכדורגל הפורטוגלי לא רק בגלל רמת המשחק שלה. הייתי אומר שבנפיקה היא מאפיה. למועדון יש קשרים בכל החוגים ואנשיו מסוגלים להשיג הכל. השופטים רועדים מפני בנפיקה ולא מעזים לשרוק נגדה. בנפיקה גם שמה יד על כל כדורגלן טוב המוצע למכירה ואינה מאפשרת לקבוצות אחרות לרכשו. בעיקר לנו. אם נודע להם שאנו עומדים לקנות מישהו, הם מיד מתערבים ומ' פוצצים את העיסקה. במקרים רבים הם קונים אותו בעצמם באמנם: יותר טוב שישב אצלנו על הספסל מאשר ישחק אצל היריב."

● כיצד תסביר את הפער העצום בין בנפיקה וספורטינג בטבלת הליגה (16 נקו-

דות בין המקום הראשון לשלישי)?

"תראה. קודם כל בנפיקה היא הקבוצה הי' טובה ביותר בפורטוגל. על כך אין עירעור. אבל יש גם סיבות אחרות לכך שאנו בפיגור גדול. ראשית שינוי בשיטת המשחק ובגישה הכללית עם בואי למועדון. שנית העובדה ששיחקנו העונה שלושה משחקי בית בלבד. מועדון ספור-טינג הוענש ע"י וועדת המשמעת של ההתאחדות הפורטוגלית לקיים תשעה משחקי בית מחוץ לליסבון לאחר התפרעות של האוהדים באחד המשחקים הראשונים של העונה. בעיה נוספת היא השרות הצבאי. כפי שאמרתי לבנפיקה יש קשרים טובים. השחקנים הצעירים שלנו יוצאים לשרת בצבא. לעתים לתקופות ארוכות באחת המושבות באפריקה. כאשר הם חוזרים למועדון הם זקוקים לתקופת התאקלמות ארוכה. כמה מן השחקנים המוכשרים ביותר שלנו נקראו העונה לצבא וזה פגע קשות בקבוצה. ונקודה שלישית: ספורטינג היא קבוצה של מצבי רוח. כאשר היא משחקת היטב היא מסוגלת לכל. אבל היא מסור-גלת לשחק גם רע מאוד."

● האם הנצחון 0:1 על נבחרת ישראל היה אחד ממשחקיה הטובים של ספורטינג העונה?

"בהחלט. למרות שאני יודע מה הפוטנציאל של הקבוצה, הופתעתי מהמשחק ההחלטי של ה' בחורים שלי. לא שיחקנו בהרכב מלא. חסרנו למשל את דיניז', הקיצוני השמאלי הכושי שהוא היום אחד מכוכי נבחרת פורטוגל. למרות זאת השקיעו הבחורים מאמץ גדול. שיחקו עם כל הלב, לחמו כפי שמומן לא ראיתי אותם נל-חמים. אני חושב שהם הרגישו התחייבות גם כלפי הקהל שלכם וגם כלפי הנהלת המועדון שעשתה מאמצים גדולים לארגן סיור משחקים בישראל. אני יודע שמר סוריק, סגן יו"ר המר-עדון שלנו, מנסה כבר כמה שנים לארגן סיור בישראל. השחקנים ציפו לכך ועתה, כאשר הגשימו את חלומם, הוכיחו כי הם יודעים להעריך את המאמץ שנעשה. אם שחקני היו מסוגלים לשחק בהתלהבות כזו גם בליגה, היינו היום קרובים הרבה יותר לבנפיקה."

● כיצד התרשמת מהנבחרת הישרא-לית?

"איני נוהג לחרוץ משפט על קבוצה אחרי שראיתי אותה בפעם הראשונה. שמעתי רבות על הנבחרת שלכם ועל הישגיה האחרונים ומשום כך ציפיתי ליותר. ראיתי כי זו קבוצה מגובשת, רצינית שיש לה כמה שחקנים טובים ואני מוכן להאמין כי לא שיחקה בכורשה המלא. אני חושב שאחת הסיבות לכך היתה שספורטינג הפ' תיעה אותה. ייתכן והשחקנים שלכם ציפו ל' יריב קל יותר. קיבלתי את הרושם כי לא היתם מוכנים גם ליריב המשחק במערך 4-2-4. אסור שזה יקרה. נבחרת טובה צריכה להיות מוכנה לכל התפתחות אפשרית. נראה לי גם כי המהירות של הבחורים שלנו הפתיעה אתכם. אבל מכיון שעבורכם היה זה משחק מבחן בדרך למטרה מסוימת, איני חושב שהיה לכם ממה להתאכזב. כל מבחן כזה מוסיף משהו ואם תפיקו את הלקחים, כבר יצאתם נשכרים."

● בחודש הבא תשחק הנבחרת שלנו בליסבון נגד פורטוגל. מה תוכל לספר לנו על הנבחרת הזו?

"קודם כל הייתי אומר כי כוחה העיקרי של פורטוגל הוא בהתקפה. ראשית ישנו אוזביו שביום טוב הוא עדיין אחד הכדורגלנים הגדו-

רוני אלון בן 43

לפני האימון באיצטדיון "בלומפילד"

לים בעולם. אבל הוא אינו היחיד וזה מה שצריך להדאג אתכם. כפי שאמרתי כבר קודם לכן נבחרת פורטוגל היא למעשה בנפיקה בהרכב מתוגבר. אינני גורס כי התבססות על קבוצה אחת בהרכב הנבחרת הוא מצב אידיאלי. אבל בתנאים של פורטוגל זה הוכיח את עצמו. כאשר בנפיקה היתה קבוצה גדולה, היתה פורטוגל נבחרת מצויינת (משחקי גמר הגביע העולמי 1966). עכשיו, כאשר בנפיקה חזרה שוב לכושר גבוה, תוכל גם הנבחרת הפורטוגלית להשיג הישגים טובים. מאמן הנבחרת הוא ז'וז'ה אגוש'טו, אחד מכוכביה של בנפיקה ופורטוגל עוד לפני כמה שנים. הוא מכיר היטב את שחקני קבוצתו ויודע להפיק מהם הרבה. ההגנה הפור-טוגלית אינה חזקה במיוחד אבל משחקת בנוק-שות וללא פשרות. מאידך אסור לכם לשכוח כי המשחק נגד ישראל ישמש מבחן אחרון לפור-טוגלים לקראת משחקם עם אירלנד הצפונית במסגרת התחרויות המוקדמות על הגביע העו-למי. שיערך שמונה ימים לאחר מכן. משום כך איני מאמין שאוזביו וחבריו יהיו מוכנים "להת-רג" במשחק נגד ישראל."

● אחרי שנגענו בכדורגל הפורטוגלי והישראלי אולי נעבור קצת לכדורגל ה-אנגלי המוכר לך היטב. ראשית, מה קורה לנבחרת אנגליה?

"זו שאלה שגם אני שואל את עצמי לפעמים. עם השחקנים שישנם באנגליה אני חושב שה' נבחרת היתה צריכה להמנות בקביעות על העי' לית העולמית. למנהל הנבחרת סר אלף ראמזי אין בעיות עם הכנת השחקנים. הם מקבלים כל זאת במועדונים שלהם. למעשה הוא צריך רק

תראה את קבוצות הצמרת האנגליות: ארסנל — בולקלי וסימפסון, ליברפול — לויד וסמית, לידס — מיידלי והאנטר, דרבי קאונטי — מקארלאנד וטוד. טומי דוקרטי הבין מיד עם בואו למנצ'סטר יונייטד שזו הבעיה שלו. בק" בוצה זו חסרו דמויות מפתח אלה והוא יצא מיד לרכוש אותם בחוץ. התוצאות של השבועות האחרונים מוכיחות כי היה זה שיקול נכון."

● אם הזכרת כבר את מנצ'סטר יונייטד, כיצד תסביר את ההידרדרות שלה בשתי העונות האחרונות?

"איני נוהג לבקר מנהלים אחרים. אני מכיר היטב את פראנק אופארל. הוא אדם ישר, בעל ידע רב בכדורגל שהיה קרובן של הנסיבות. הוא הגיע ליונייטד בסיומה של תקופה מפוארת תחת ידיו של סר מאט באוני. אני זוכר שפגשתי אותו כמה חודשים אחרי שנכנס לתפקיד. ישבנו ושרי-חחנו והוא הודה בפני כי נקלע למצב כשהוא נראה לי מודאג. הבעיה שלו היתה כי עמדו לרשותו הרבה שחקנים טובים אבל הוא לא פתר את נקודות התורפה. ומשום כך היה צריך ללכת. יונייטד אינה יכולה להרשות לעצמה לשחק בליגה השנייה."

● האם אתה מכיר את השחקנים החדשים של הקבוצה?

"מלבד אלכס פורסיית, המגן השמאלי הס' קוטי, אני מכיר את כולם. אני יודע רק שפורסיית הוא מגן נוקשה וחזק. בדיוק מה שהיה חסר ליונייטד. מאידך יש לי סיפור מעניין בקשר לבלם הצעיר ג'ים הולטון שמעט מעט עליו באנגליה. הוא שיחק בעבר בווסט-ברומיץ' אבי הועבר לקבוצת הליגה השלישית שרוסבארי טאון. לפני כשנה, כאשר ביליתי חופשה באנגליה, פנה אלי מנהל של קבוצה אחת בליגה הראשונה וביקש ממני ללכת לראות את הולטון בפעולה ולדווח לו עליו. אחרי שראיתי את הצעיר ג'ים הקומה הזה טילפנתי לאותו מנהל ואמרתי לו כך: אם אתה מחפש בלם שינקה לך את רחבת 16 המטרים מבלי להתחשב אם הוא פוגע בכדור או ביריב, זה האיש שלך. אם אתה מחפש כדורגלן טהור, תשכח ממנו. אני מבין מן העתונות האנגלית שסגנון משחקו לא השתנה בהרבה. אבל ייתכן ודווקא הוא האיש שיונייטד היתה זקוקה לו."

● יונייטד היא דוגמא טובה לקבוצה המחפשת את עצמה. מהו ההרכב האידאלי של קבוצה טובה בכדורגל המודרני?

"הדגם שהתגבש בשנים האחרונות הוא כי קודם כל זו חייבת להיות קבוצה נוקשה וחזקה מבחינה גופנית. 11 כוכבים אינם עושים קבר צה. זאת למדו כבר מנהלים רבים על בשרם. במרבית הקבוצות המצליחות כיום יש שלושה עד ארבעה שחקני מפתח. היתר נופלים מהם וחייבים לשחק בהתאם להוראות של המאמן ולשיטת המשחק. עלינו להסתגל לכך וגם השחקנים צריכים להבין זאת. גם בפורטוגל התחילו להבין זאת וניתן לראות את השינוי בסגנון המשחק של מרבית הקבוצות. אני חושב שגם ספורטינג הוכיחה זאת במשחק נגד הנבחרת שלכם. ולכל אלה יש להוסיף את ענין המשחק. מעת שהוא לדעתי תנאי מכריע להצלחה."

● האם זה מספיק כדי להבטיח הישגים?

"לא, זהו רק אחד מן המרכיבים. יש לזכור (סוף בעמוד 33)

ספורטינג באימון: "הכדורגלן הפורטוגלי עצל מטבעו"

(מנצ'סטר סיטי) למרות שבנבחרת לא הציג עדיין משחקים גדולים כמו בקבוצתו. לגבי השוער אין לי ספקות כי פיטר שילטון (לסטר) הוא היום הטוב ביותר באנגליה. גם לגבי העורף אין בעיות מיוחדות. יש באנגליה שפע של שחקני הגנה נוקשים ויציבים כמו רוי מקפארלנד (דרבי), פול מיידלי (לידס), אמלין יוז (ליברפול) ואחרים. אבל על שחקן אחד לא הייתי מוותר בשום אופן: קולין טוד מדרבי קאונטי. זהו הכדורגלן הגדול ביותר הפועל כיום באנגליה. הגיע הזמן לסלוח לו על שטרב לצאת בקיץ שעבר למסע משחקים עם הנבחרת הצעירה. רה. אפילו אנגליה אינה יכולה לוותר על כדור-גלן כזה."

● מה עם בובי מור, אלן בול, נורמן האנטר, פיטר סטורי ומרטין צ'יברס?

"לא, לא שכחתי אותם. הם פשוט לא מתאימים לסגנון המשחק שלי. בובי מור הופיע כבר ב-100 משחקים בנבחרת אבל איני חושב שהוא מסוגל להתחרות היום עם קולין טוד. שאמור ללבוש את החולצה מספר 6, אלן בול הוא קשר טוב, אפילו מצוין, אבל מתאים לשיטת משחק מסוימת. צ'יברס אינו בכושרו המלא ואין לי ספק ששאנון עולה עליו כיום. לגבי סטורי ו-האנטר אני מצטרף לדעתם של המבקרים כי שחקנים נוקשים אלה אינם מתאימים לנבחרת אם כי הם משרתים את ראמזי באמונה."

● האם ניתן להסיק מכך כי אינך דוגל בכדורגל נוקשה, המקובל כיום על כולם?

"לא, אהיה טיפש אם אחשוב כך. אני מציין אותי ומכיר היטב את הכדורגל האירופי. הבסים של קבוצה טובה כיום הוא שני שחקנים גבוהים ונוקשים. כל הקבוצה בנויה סביבם. רוצה דוגמאות? בבקשה. בוא ניקח את איאקס, הקבוצה הטובה ביותר באירופה. במרכז ההגנה שלה ניצבים שתי "גורילות" — בארי הולסהוף ההולנדי והורסט בלנקנבורג הגרמני. ההבדל בינם לבין האנטר, סטורי ודומיהם, שהם גם שחקני כדורגל טובים. גם לבאירן מינכן יש את הנוקשים שלה — שוורצנבך וברייטנר."

לבחור את הכדורגלנים הטובים ביותר, לעבוד עימם על משחק קבוצתי, להחזיר בהם את הישיטה הרצויה ותו לא."

● מדוע אם כן לא מסוגלת נבחרת אנגליה להכניע יריבות בינוניות אפילו ב-מיבצרה, איצטדיון "וומבלי"?

"אני חושב שאנגליה אינה משחקת בשיטה הנכונה. וזאת בגלל עקשנותו של סר אלף. אני מכיר אותו היטב עוד מתקופת משחקינו המשותפים בנבחרת. נהגנו להתגורר באותו חדר כאשר התכנסה הנבחרת למשחקיה. הוא היה בחור שקט וסימפטי, אבל עיקש כפרד. והוא נשאר כזה עד היום. אני בטוח שהוא אינו עושה שינויים בנבחרת ובשיטת משחקיה. רק בגלל הביקורת החריפה הנמתחת עליו בעיתונות וב-אמצעי התקשורת האחרים. אם יעזבו אותו ב"שקט הוא יכניס שינויים. האיש אינו טירון והוא יודע כדורגל. הבעיה שלו בנוסף לעקשנותו היא חוסר הידע שלו כיצד לנהל את יחסי הציבור שלו."

● באיזו שיטה היית נוקט אילו היית מנהל הנבחרת האנגלית ומי היו השחקנים שהיית בוחר?

"ראשית הייתי מחזיר את הקיצונים לנבחרת. מי שאומר שאין קיצונים טובים באנגליה מדבר שטויות. אני מכיר כמה קיצונים שהיו יכולים לשנות כליל את פני הנבחרת האנגלית והייתי בוחר באיאן מור (מנצ'סטר יונייטד) ודוד ווגסטאף (וולבס) לנבחרת שלי. במרכז ההתקפה הייתי מציב את מייק שאנון (סאותהמפטון). חלוץ מרכזי מצוין שבעזרת שני הקיצונים הללו היה מגיע לשיאו."

גם בחוליית הקישור הייתי מכניס שינויים. קודם כל אני שואל כיצד אפשר לוותר על שחקן ברמה של מרטין פיטרס שהפך לאחרונה לשחקן פסל דווקא כשהוא בשיאו? כן הייתי מביא לנבחרת את מייק ביילי, הקפטן של וולבס. הוא אינו צעיר אבל איזה שחקן. דוגמה קלאסית לשחקן מרכז שדה: חוק, מתקל מצוין, פיקח ובעל מסירה טובה המסוגלת לבתר כל הגנה. האיש השלישי שלי בקישור היה קולין באל"

האסה מאמר... ישעיהו שווגר

מאת אברהם ציבין

ורדה שווגר: „אילו הייתי על המיגרש הייתי משחקת אחרת”

וראיתי את הקבוצה עולה לגמר הגביע ל-אחר סדרת בעיטות 11 מטרים.”

כיצד מרגישה אשה היושבת ביציע? מה יחסה למה שקורה על כר הדשא? ל-עיתים קרובות יש לי הרגשה כי אילו הייתי על המיגרש, הייתי משחקת אחרת. אני מרגישה זאת בעיקר כאשר השחקנים אינם נלחמים, לא רצים ולא נותנים את הכל. תודות לכדורגל נהנתה ורדה שווגר במשך השנים מטובות הנאה שונות. כך למשל הצטרפה למסע הקבוצה בשנת 1966 לחזות במשחקי גמר הגביע העולמי, על חשבון ההנהלה. היא גם יודעת להעריך את העזרה שקיבל „שייע” ממכבי חיפה. „לדעתי אי אפשר לחיות רק מכדורגל ב-תנאים הנוכחיים. ייתכן ואילו היה כאן כדורגל מקצועני אפשר היה להתפרנס בכבוד”, אומרת ורדה, „בשלב זה מתכוונ שייע לפתוח בקרוב חנות ספורט במרכז הכרמל. יחד עם המשכורת מן הכדורגל תהיה פרנסה טובה.”

ורדה שווגר אינה מסתירה כי היא נהנית להיות אשתו של כדורגלן מפורסם. גם בבית היא נותנת לו להרגיש טוב. „הוא אינו עוזר כמעט בעבודות הבית מלבד ב-עריכת הקניות וכשיש צורך להאכיל אחת הילדות.”

עד מתי ימשיך ישעיהו שווגר לשחק כדורגל? אליבא דורדה מוקדם עדיין לדבר על פרישה. „בארץ אמנם משחקים בדרך כלל עד גיל 30. אבל אני חושבת שהגיל קובע כאן. כאשר הוא ירגיש כי אינו משחק טוב, הוא צריך לרדת מהמיגרש למרות שלפי כושרו הנוכחי נותרו לו עוד כמה שנים טובות.”

ואם ורדה אומרת, מי אנו שנחלוק עליה.

כך למשל התאכזבה מהופעתו במשחק ה-נבחרת נגד בורוסיה מנשנגלאדבך. שייע שיחק באותו ערב בעמדת המגן, ולמרות הנצחון 3:4 על הקבוצה הגרמנית המפור-ארת, קיבל „שטיפה” רצינית מאשתו בדרך חזרה מתל-אביב לחיפה.

„אל תשחק בתפקיד שלא מתאים לך. עשית לי בושות. רציתי לעזוב את המשחק בהפסקה. תגיד לשמילו שאתה מוכן לשחק רק בתפקיד המתאים לך — בלם.” דברי ורדה שווגר.

ורדה יודעת היטב מה חשיבותו של שייע למכבי חיפה. „משום כך אני משפיעה עליו להתייבץ למשחק גם כאשר אני יודעת שהוא פצוע. מכבי חיפה פתחה יפה את העונה, אבל נחלשה לאחר מכן. זוהי קבוצה בלתי יציבה. יש לה דקות טובות מאוד במשחק אבל גם הרבה נקודות תורפה. לדעתי הזמנים הטובים ביותר של מכבי חיפה היו כאשר שיחקה הקבוצה ב-ליגה א'. הבחורים רצו להוכיח לכולם כי מקומם אינו בליגה זו. הם שיחקו טוב, זכו בניצחונות רבים וגם האווירה היתה מצוינת.”

אחת החוויות הזכורות היטב לורדה שווגר קשורה במשחק חצי גמר הגביע נגד בית”ר ירושלים, לפני כשנתיים. „הירו-שלמים הובילו 1:3”, מספרת ורדה, „הייתי מאוכזבת ויצאתי מן האיצטדיון. פגשתי את שחקן הקבוצה משה אגמי שלא שיחק באותו יום והוא אמר לי: שייע הבקיע שער. חזרתי מיד לאיצטדיון במצב של 3:3

ורדה שווגר אינה מן הנשים המתייחסות לכדורגל בשוויון נפש ומצפות רק שבעלן יחזור הביתה בריא ושלם. היא חיה כדורגל, אוהבת כדורגל ומדברת על כדורגל. ומסתבר כי יש לורדה גם הרבה מה לומר.

מזה 11 שנה היא נלווית אל ישעיהו שווגר, שחקן ההגנה המצויין של מכבי חיפה והנבחרת הלאומית. ובתקופה זו ראתה הרבה כדורגל. „אני מחבבת את המשחק ומלווה את שייע מדי שבת אל המיגרש. שתי הבנות הגדולות (יפעת בח שש וחצי וקרן בת שנתיים ו-4 חודשים) מצטרפות אלי בעוד שלילך הקטנה (9 חודשים) נשארת בבית עם אחד ההורים. בבית הנאה של משפחת שווגר בחיפה לא מגישים את ארוחת הצהריים המסורתית של השבת. ורדה מכינה כריכים והשווגרים יוצאים לדרך. בגלל הכדורגל מחמיצים השווגרים גם מאורעות משפחתיים אחרים כמו יום השנה לישואין (13 באפריל) או ליל הסדר. „אני לא יודעת מדוע, אבל כמעט תמיד נעדר שייע מן הארץ דווקא בתאריכים אלה”, אומרת ורדה.

אבל היא אינה רוטנת, מתלוננת או כועסת. להיפך: למען הכדורגל, והצלחתו של שייע, היא מוכנה להקריב הכל. מאידך אין היא מוכנה להסתפק בכך שבעלה מת-ייצב למשחק. היא דורשת ממנו הצלחה.

משפחת שווגר בהרכב מלא (מימין לשמאל): קרן, „שייע” כשעל ברכיו לילך, יפעת וורדה

דוד שוייצר מאמן נבחרת הנוער, מדרך אתכם כיצד לעשות זאת נכון

צבי היימן,
קיצוני אמיתי,
מגורמי ההצלחה
של הפועל
רמת-גן
בשנות ה-60

מאחר והוא ניצב ליד קו החץ. יתר על כן:
המגרש כולו פרוש לפניו והוא יכול לכלכל את
צעדיו.

בעבר הסתפק הקיצוני במשחק צמוד לקו
כשהוא מנצל את יכולת הכידור שלו. פורץ
באגפו, חולף על-פני מגיני, מרים את הכדור לפי
השער או שולח כדור שטוח לשטח מת ויוצר
מצבי הבקעה לחבריו.

אבל היום הפך התפקיד למורכב הרבה יותר
וזהו פרצופו השני, הקשה, של הקיצוני. בגלל
השינויים בשיטת המשחק, כאשר קבוצות דבות
משחקות עם שני חלוצים פורצים, נאלץ הקיצוני
לשחק משחק נסוג. המטרה היא למשוך את המגן
השומר עליו לעבר מרכז המגרש ובכך להשאיר
שטח פעולה רחב לשני החלוצים הפורצים.
מעמדה נסוגה זו מזין הקיצוני בכדורי עומק
את החלוצים הפורצים או את המגינים הנעים
לשטח החשוף שנותר באגפים.

הדוגמא של רמת-גן

הכידור הוא אחד מיסודות המשחק שקשה
מאוד ללמוד אותו. זהו נכס שנוגדים עימו. משום
כך אנו מדגישים שהקיצוני חייב לכדרר בניגוד
לשחקנים אחרים בקבוצה. עם המעבר לשמירה
אישית לוחצת הפך תפקיד הקיצוני לחשוב
במיוחד. בעזרת הכידור חולף הקיצוני על-
פני המגן המופקד עליו. מושך אליו את הבלם
החש לסתום את הפירצה, ובצורה כזאת הוא
משחרר את אחד הפורצים של קבוצתו מן הש-
מירה ההדוקה. ואז עליו להעביר את הכדור
לחלוץ זה בזמן הנכון ולמקום הנכון.

בזמנו היו לכל קבוצה טובה שני קיצונים
מכדררים. במשך הזמן הסתפקו הקבוצות בקי-
צוני "קלאסי" אחד והייתי אומר כי גם בכדורגל
של היום חייבת כל קבוצה לדאוג שיהיה לה
לפחות מכדרר אחד בעל שיעור קומה.

אם נעקוב אחרי הקבוצות הגדולות של שנות
החמישים והשישים נוכח כי לכולן היו קיצונים
מכדררים גדולים: גרינצ'ה הפנטסטי כוכב נב-
חרת בראזיל שזכתה במשחקי הגביע העולמי
ב-1958 ו-1962; פרנציסקו חנטה, הסילון ה-
ספרדי שכידור באגף השמאלי של ריאל מאד-
ריד שזכתה חמש שנים רצופות בגביע אירופה
לאולופת; קליף ג'ונס, הוולשי בעל פריצות
הסופה שהיה מכוכבי קבוצת טוטנהאם ששלטה
בכדורגל האנגלי בראשית שנות ה-60. שלא להז-
כיר כבר את סטנלי מאתיוס, אשף הכידור ה-
אנגלי שהטיל חתיתו על מגינים בכל העולם
ושזיכה את קבוצת בלקפול בגביע האנגלי ב-
1953 בסדרת כידורים מזהירים בדקות הסיום.

כל הקיצונים הללו הצטיינו בתכונה אחת:
הם גרמו למבוכה בהגנות היריב ובישלו את
החלק הארי של השערים שהבקיעו קבוצותיהם.

בכדורגל הישראלי היתה קבוצה אחת לפחות
שהצלחתה העיקרית נבעה מהעובדה שהיו לה
שני קיצונים מסוכנים. הכוונה להפועל רמת-גן
שזכתה תוך שנה אחת באלופות ליגה א' והליגה
הלאומית בשנים 1963 ו-1964. צבי היימן וכתב
ששון היו הקיצונים של קבוצה זו ופריצותיהם
באגפים בישלו את מירב השערים שהובקעו עי-

כבר משחר ימיו של הכדורגל, היה הקיצוני
המכדרר של הקבוצה. משום כך היה זה גם
תפקיד שזכה לפופולאריות. כאן יכול היה ה-
כדורגלן להפגין את שליטתו בכדור, מהירותו
ויכולתו להכניע את מגן היריב. ואם כי תפקיד
זה עבר גם הוא גילגולים רבים, נותר הקיצוני
גם היום המכדרר של הקבוצה.

יתר על כך: הקיצוני חייב לכדרר אבל לא
למען הנאתו הפרטית וכדי להלהיב את הצו-
רים, אלא למען הקבוצה. קיצונים רבים בארץ
ובעולם, הניחנים בתכונות של מכדררים, מנסים
להפוך את משחקם להצגת יחיד. אז יוצא שכרם
בהפסדם.

לתפקיד הקיצוני שתי פנים. לכאורה זהו
תפקיד קל היות והקיצוני הוא השחקן היחיד
בקבוצה שלא ניתן להפתיע אותו בתיקול מאחור

קליף ג'ונס, הקיצוני הוולשי
של טוטנהאם הגדולה

שלמה לוי ושמואל נחמיאס שהיו מלכי השערים
של הליגה.

נמוכי הקומה

אחת הדרישות מן הקיצוני של היום היא
שהיהנה לו שתי רגליים טובות. קיצוני השולט
בכדור ברגל אחת בלבד, קל הרבה יותר לש-
מור. המגן פשוט דוחק אותו יותר ויותר לעבר
הקו ואינו מותיר לו שטח פעולה. מאידך אם הוא
שולט בכדור בשתי רגליו, יכול קיצוני טוב
לחתוך פנימה ולהעמיד קשים בפני מגיניו.

תפקיד נוסף של הקיצוני הוא לבעוט את
כדורי הקרן. גם כאן חשוב מאוד שיהיה מסוגל
לבעוט דווקא ברגל הנגדית מה שאנו מכנים
"בעיטת בננה". צורת בעיטה אחרת מנקודת
הקרן היא הבעיטה החזקה לעבר הקורה הקרובה
או הרחוקה.

בכדורגל המודרני מחפשים בדרך כלל שח-
נים גבוהי קומה וחסונים. התפקיד היחיד בו
יכול להצטיין שחקן נמוך קומה הוא הקיצוני.
יתר על כך: כדורגלן נמוך קומה הוא בדרך
כלל מהיר יותר ומכדרר טוב יותר היות וקל
לו יותר לשמור על שווי משקל — תכונה
בסיסית בעת כידור. כמה מן הקיצונים הטובים
ביותר שראיתי במשך השנים היו נמוכי קומה:
ג'וני הנקוקס מקבוצת הפאר של וולבס בשנות
החמישים, טרי דייסון, הקיצוני השני של טוטנ-
האם בשנות ה-60, ג'ימי ג'ונסטון, המכדרר
האדמוני של סלטיק, ג'ורג' ארמסטרונג מאר-
סל, ואצלנו צבי היימן, יצחק גוזלן ואחרים.

התקדמות

המכדרר של הקבוצה

פרנציסקו חנטו —

קיצוני הסופה של ריאל מאדריד

לצידו, להשאיר לו שטח מחיה כדי שיוכל לפרוץ מן העומק.

שליטה בשתי רגליים

הקיצוני של שנות ה-70 אינו בהכרח שחקן התקפה בלבד. הוא חייב לפקוח עין על מגן היריב ולמנוע ממנו לפרוץ מאחור באין מפריע.

קיצוני טוב חייב להיות גם תחבולן ממדרגה ראשונה. כדי להתחמק מן השמירה הלוחצת הוא יעבור לאגף הנגדי, ימשוך עימו את המגן השרירי עליו וישחק למעשה לצידו של הקיצוני השני. ע"י כך הוא ישאיר באגף שלו שטח חשוף לגמרי לשם יוכל להגיע אחד משחקני מרכז השדה ולאיים על השער או ליצור מצב הבקעה לשחקן אחר. אחד הבולטים בשטח זה כיום הוא ג'ורג' ארמסטרונג של ארסנל. כאשר הוא מותיר שטח חשוף באחד האגפים יכולים להגיע לשם שחקנים כמו צ'ארלי ג'ורג' או אלן בול ובצורה כזו מתבשלים שערים רבים לזכות ארסנל.

תכסיס זה ראינו גם בעת ביקורה הראשון של קבוצת בורוסיה מנשנגלאדבך בארץ כאשר היא הכניעה את הנבחרת שלנו 0:6. הקיצוני הימני היה מושך את מגינו לאגף השמאלי ולשטח החשוף שהותיר היו מסתערים או גינטר נצר או המגן התוקף ברטי פוגטס שהצליחו לערער לגמרי את המערך הישראלי.

קיצוני טוב חייב גם ללמוד במהירות את נקודות התורפה של המגן המופקד עליו ולנצלן בצורה המקסימלית. זאת יוכל כמוכר לעשות רק בתנאי שתהיה לו שליטה בכדור בשתי רגליו. כפי שהזכרתי כבר קודם לכן, אחד התכסיסים המקובלים במקרה כזה הוא לפרוץ לעבר קו הרוחב, לחתוך פנימה ואז לבעוט ברגל הנגדית (קיצוני ימני ברגל שמאל וקיצוני שמאלי ברגל ימין). כדור מסובב ובצורה כזאת להפתיע את השוער.

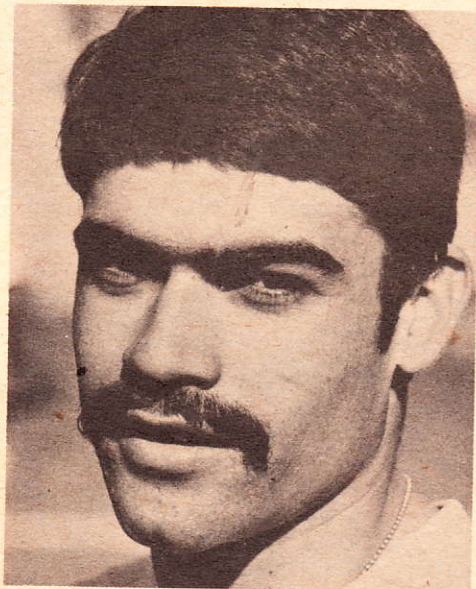
לסיכום ייאמר כי בעוד שבעבר היה הקיצוני תפקיד "מיוחד" שנועד לכדורגלנים בעלי כשרון כידרור טבעי ושהיה מוגבל לביצוע פעולות מסוימות, הוא הפך במשך השנים לתפקיד מפתח. קיצוני טוב, שיש לו את התכונות שהזכרנו קודם לכן, מסוגל לחרוץ את תוצאת המשחק במו רגליו.

קיצונים אלה שיחקו ומשחקים בסגנון הקלאסי ולצערנו אנו רואים כיום פחות ופחות שחקנים כאלה. אחת הסיבות לכך היא השינוי בשיטת המשחק. בשנים האחרונות הנטייה בעולם היא לעבור למערך של 4-4-2 ואז הופך בהכרח אחד הקיצונים לשחקן קישור. זה גם מעמיד לו דרישות חדשות. הוא חייב להיות מתקל ולהיות מסוגל לבנות את המשחק מאחור. עליו להיות גם בקשר הדוק עם המגן המשחק

גרנצה, כוכב נבחרת בראזיל, שזכה פעמיים בגביע העולמי

קבוצה מס. 2 הכח-מכבי רמת-גן

14. שלמה גריבי
בן 20 חייל חלוץ

15. דני הפטל
בן 29 פקיד טכני שחקן הגנה

הכדורגל הפופולארי 1973

יהושע פיגנבוים בן ה-25, שחקן הנבחרת הלאומית, נבחר ע"י קוראי "גול" ככדורגלן הפופולארי של קבוצת הפועל תל-אביב. פיגנבוים, שצבר 874 נקודות והקדים במנין הקולות בינלאומי אחר, דוד פרימו (730 נקודות) כאשר על המקום השלישי מתנהל מאבק בין החלוץ יחזקאל חזום (461) והשוער אריה בוזרנו (437) שהסתיים בניצחונו של חזום.

בגליון זה אנו מפרסמים את דיוקניהם של שחקני קבוצת הכח-מכבי רמת-גן, המובילה בראש טבלת הליגה הלאומית. גם הפעם אנו מצפים למכתבי הקוראים שיבחרו בכדורגלן הפופולארי של הכח-מכבי רמת-גן. בגליונות הקרובים נפרסם את דיוקניהם של שחקני כל קבוצות הליגה הלאומית כך שבסיום העונה יבחרו קוראי "גול" את הכדורגלן הפופולארי של ישראל לשנת 1973.

קיבלנו מאות תשובות למשאל הראשון אבל היו כאלה שלא קראו בעיון את ההוראות. במשאל רשאים להשתתף רק קוראים שבחרו בכדורגלן הפופולארי על גבי התלוש המצורף. קוראים רבים שלחו לנו את הצעתם בצורת מכתב. תשובות אלה לא נלקחו בחישוב הכללי. את תלושי ההשתתפות יש לשלוח לפי הכתובת הבאה:

מערכת "גול"

מיבצע, "הכדורגלן הפופולארי"

ת.ד. 850

תל-אביב

בין הקוראים שיבחרו בכדורגלן הפופולארי של הכח-מכבי רמת-גן, יוגרלו עשרה ספרי ספורט. מועד אחרון לקבלת התשובות — 1 במרץ. בהצלחה

מערכת "גול"

הקבוצה: הכח-מכבי רמת-גן (2)

הכדורגלן הפופולארי:

שם הקורא:

הכתובת:

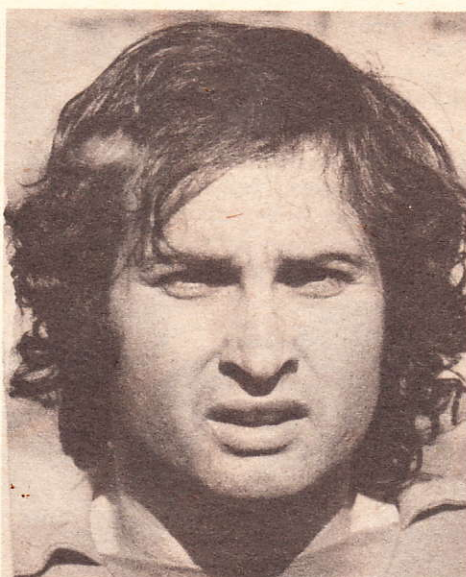
אלה שמות הקוראים שבחרו ביהושע פיגנבוים ככדורגלן הפופולארי של הפועל תל-אביב ושזכו בכרטיסי כניסה למשחק בין נבחרת ישראל וקבוצת סטוק סיטי מאנגליה שהיה ב-6 במרץ באיצטדיון "בלומפילד".

אבי פריאל, סמטת אורן 24, קרית מוצקין
עדי רסלר, רח' זרובבל 13, חיפה
אורי סלומון, רח' מיזאן 28, תל-ברוך
ישראל לינבסקי, רח' גלבוע 5, גבעתיים
יוסי אוולאי, רח' נפתלי הלל 7, ראשון-לציון
שמשון שורני, רח' וולפסון 1, חולון
רח' החרמון 19, רמת הנשיא, בת-ים
אבי אהשוטי, רח' נמירובר 17, תל-אביב
דוד וולך, רח' טשרניחובסקי 28א', חיפה
יעקב דרסה, רח' בר-אילן 26 בת-ים

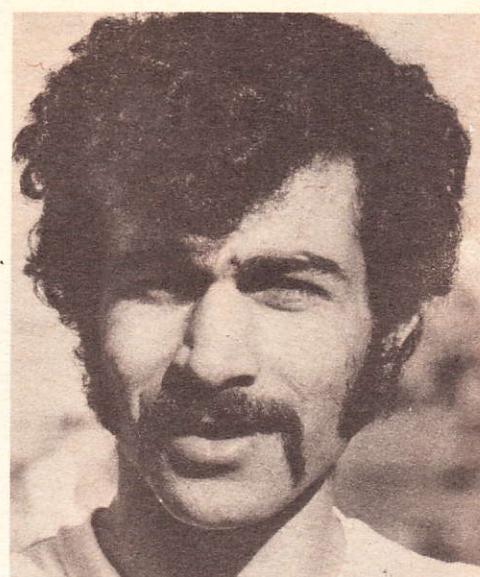
את הכרטיסים יקבלו קוראים אלה בדואר רשום, בימים הקרובים.

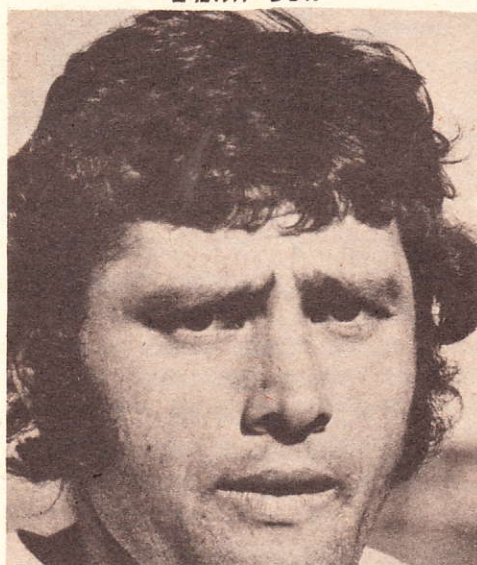
18. מאיר מזל טרים
בן 21 שחקן קישור
לוטש יהלומים

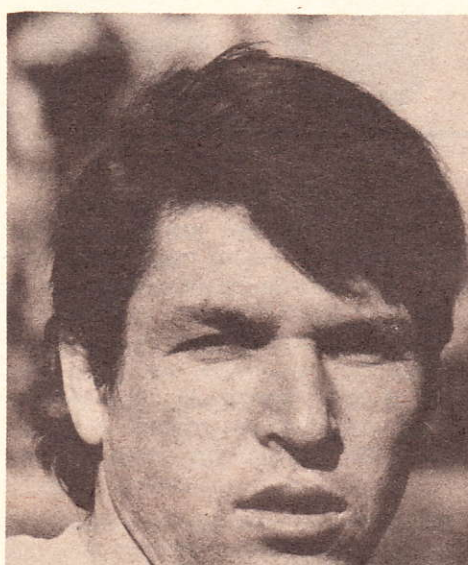
17. דני מאנו
בן 24 לוטש יהלומים שוער

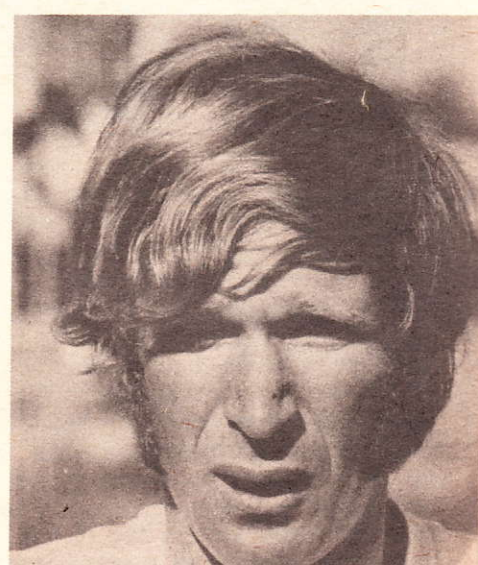
16. שאול כהן
בן 23 מסגר שחקן הגנה

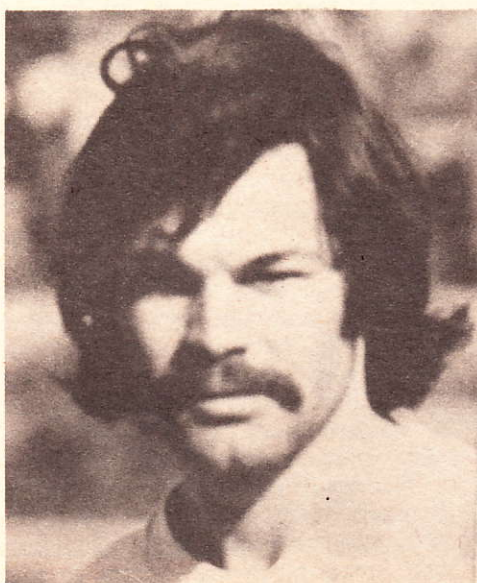
21. צבי פרקש
בן 26 נהג חלוץ

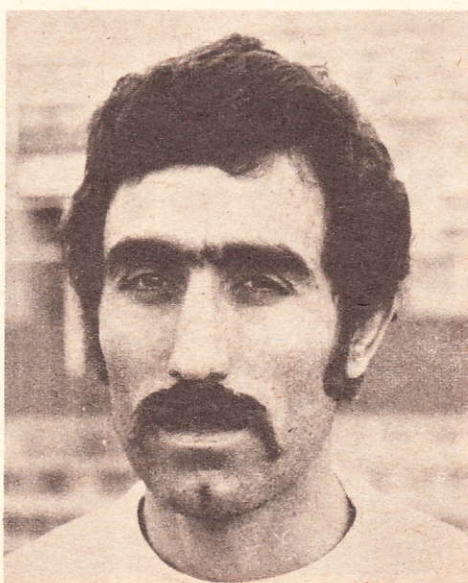
20. אפרים פיטל
בן 28 סוכן ביטוח שחקן הגנה

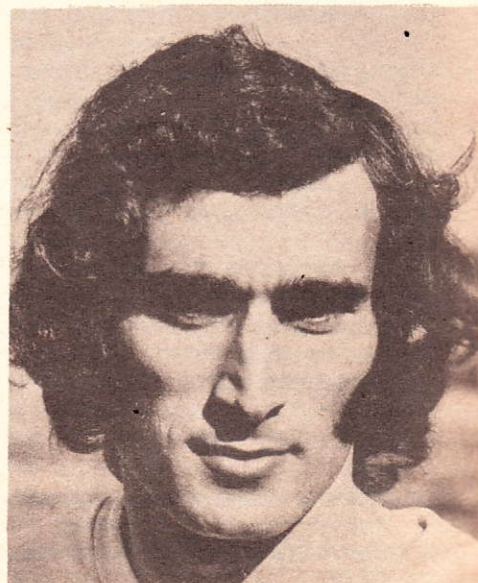
19. אשר מסינג
בן 24 שחקן קישור
מורה לחינוך גופני

24. אהרון (רתני) שורק
בן 26 סטודנט שחקן הגנה
11 הופעות בינארציות

23. יהודה שהרבני
בן 27 סטודנט חלוץ
16 הופעות בינארציות

22. שלמה צ'פניק
בן 30 עובד דואר שחקן הגנה

100

מועדון אינו מעוניין בו. עד שבאה ווסטהאם והז' מינה אותו למבחן.

הבעיה הגדולה של בובי באותה עת היתה חוסר בטחונו העצמי. והאיש שעזר לו בשטח זה יותר מכל היה מלקולם אליסון. כיום מנהלה של קבוצת מנצ'סטר סיטי ואז אחד משחקניה המנוסים של ווסטהאם. "אליסון עזר לי להאמין בעצמי. האמון שנתן בי היה לי לעזר רב". ועד מהרה הפך מור לשחקן נבחרת הנוער האנגלית (18 הופעות). כאשר נבחר לקפטן של נבחרת זו אמר לו אליסון: "זו רק ההתחלה. לא קיים שום דבר בכדורגל שלא תוכל להשיג אותו". בגיל 17 עשה בובי את הופעת הבכורה שלו בקבוצה הראשונה של ווסטהאם במקומו של מלקולם אליסון הפצוע. לגבי מלקולם היה זה כמעט סוף הקריירה כשחקן. הוא לא התאושש מפציעתו ובובי "התלבש" על תפקידו. "ידעתי שלבובי יש הרבה יותר להציע מאשר לי", נזכר אליסון.

בנובמבר 1961 עשה בובי את הופעת הבכורה שלו כקפטן נבחרת אנגליה הצעירה — נגד ישראל. במשחק המפורסם בלידס, ניצחה אנגליה 1:7 ומור הופקד לשמור על הכדורגלן ש' הועק במיוחד מישראל — רחביה רוזנבוים. האחרון יוכל להעיד כי כמעט ולא נגע בכדור בעת המשחק.

עתה באו כמה שנים גדולות לבחור המוצק בהיר השיער ויפה התואר. בשנת 1963 הוביל את קבוצת ווסטהאם לזכייה בגביע האנגלי. כעבור שנה זכתה הקבוצה בגביע אירופה למח' זיקות גביע בנצחה במשחק מזהיר את "מינכן 1860" בשיעור 0:2. וביוני 1966 היה לקפטן הראשון של אנגליה שזכה להניף את הגביע העולמי.

תואר כבוד מלכותי

אחת העובדות שנשכחו כבר היתה כי בובי כמעט ונופה מן הנבחרת ערב משחקי הגמ' בלונדון. חודשיים קודם לכן הושעה מתפקידו

וזו היתה תחילתה של קאריירה מזהירה. בובי, שחשב כי הוא נוסע רק לטויל, הוצב בהרכב במשחק המבחן נגד פרו ולאחר מכן שיחק בכל ארבעת המשחקים של אנגליה בגביע העו' למי עד שהוצאה מהתחרויות ברבע הגמר ע"י בראזיל (3:1). כעבור שנה היה בובי לקפטן הצעיר ביותר של אנגליה (בן 22) כאשר במאי 1963 הוביל את הנבחרת לניצחון 2:4 על צ'כוסלובקיה. מנבחרת זו נותר מור שריד אחרון בסגל האנגלי עת היה הקפטן שלה בפעם ה-82 במשחק בגלאזגו.

קפטן נגד ישראל

בובי מור הוא יליד רובע בארקינג בלונדון ועשה את כל הקריירה שלו במועדון ווסטהאם. הוא חלם תמיד להיות כדורגלן מקצועני אבל כאשר עזב את בית הספר הסתבר לו כי שום

עם אשתו טינה, ערב משחקו הראשון בנבחרת בשנת 1962

רק שני שחקנים בהיסטוריה של הכדורגל האנגלי ייצגו את ארצם כי למעלה ממאה משחקים: בובי צ'רלטון (106) ובילי רייט (105). בשבוע שעבר הצטרף אליהם כדורגלן שלישי — בובי מור, שחגג את משחקו המאה כאשר הוביל את אנגליה במשחק הי' חגיגי לציון מאה שנות התאחדות הי' כדורגל הסקוטית באיצטדיון "האמפדן פארק" בגלאזגו.

בובי מור נזקק רק לעשר שנים ושמונה חודשים כדי לאסוף את 100 כובעי המצחיה שלו (באנגליה נהוג להעניק כובע כזה לכל שחקן המופיע במשחק רשמי של הנבחרת). בובי צ'ר' לטון עשה זאת בדיוק ב-12 שנים בעוד שבילי רייט נזקק ל-13 שנים לפני שערך את משחקו המאה בנבחרת.

מזג האוויר הערפילי והגשום של גלאזגו היה שונה לחלוטין מזה ששרר ביום בו עשה בובי את הופעת הבכורה שלו בנבחרת הראשונה. זה היה ביוני 1962, בעיר לימה, בירת פרו. היה זה כשבוע ימים לפני פתיחת משחקי גמר הגביע העולמי בצ'ילה ואנגליה ניצחה 0:4.

בובי מודה כי הופתע מאוד לשמוע כי צורף בכלל למסע זה. "הייתי בחדר ההלבשה באיצ'טדיון "אפטון פארק" כאשר אמרו לי כי מנהלי בקבוצת ווסטהאם, רון גרינווד, מבקש שאכנס למשרדו. התחלתי לחשוש: מה הוא יכול לרצות ממני. מה עשיתי שלא כשורה. כאשר נכנסתי למשרד אמר לי רון כי לא אצא עם הקבוצה לסיור משחקים ברוודזיה. נדהמתי. עמדתי לשאול מה הסיבה כאשר גרינווד המשיך: אתה נוסע עם אנגליה לדרום-אמריקה. לא יכולתי להאמין ל-משמע אוזני. נימנית אמנם על הסגל הרחב שמנה 40 שחקנים אבל למרות שהייתי קפטן הנבחרת הצעירה, לא חשבתי שיבחרו בי למסע קשה כזה."

דיוק מופתי

עתה מקווה בובי מור, שהוא כיום בן 31, להופיע בטורניר הגמר הרביעי שלו, בקיץ 1974 במינכן. קפטן הנבחרת הגרמנית, פראנץ בקנ' באורא שהוא ידיד טוב של מור, מקווה גם הוא להפגש עם בובי בגרמניה. "בגרמניה אנו רואים בבובי אחד השחקנים הטובים בעולם".

בשלב זה נראה כי בובי מור עשוי לשבור עוד השנה את שיאו של בובי צ'רלטון במספר ההופעות בנבחרת. יש כאלה הגורסים כי הוא יקבע שיא כזה שאיש לא יוכל לשבור אותו. אחרים טוענים כי הגיע הזמן שיפנה את מקומו. איש אינו חולק על כושר המנהיגות שלו והרעיונות כי הוא קפטן למופת. רבים טוענים כי ככדורגלן יש לו חולשות רבות וכי קיימים באנגליה שחקנים טובים ממנו.

מי שעוקב אחרי משחקיו נוכח כי אכן יש לבובי חולשות בולטות. הוא מבצע לפעמים שגיאות טפשיות העולות ביוקר. משחק הראש שלו חלש. הוא אינו יודע לשנות את קצב ה"משחק שלו והוא חלש בקרב"מגע. אומרים אפילו שהוא אינו מנהיג טוב כאשר הנבחרת במצב קשה ודרושה השראה.

מאידך אין איש חולק על כך שחוש המיקום שלו הוא יוצא מן הכלל והוא "קורא" את המשחק טוב יותר מכל כדורגלן אחר. כמו כן הוא אחד הכדורגלנים הבולטים בנבחרת המסוגל למסור מטרים והיונה הוכיח בשורות ווסטהאם כי הוא מסוגל למלא תפקיד תוקפני הרבה יותר, תכונה שלא נוצלה עדיין ע"י ראמזי בנבחרת.

יהיו הדיעות בהקשר לבובי מור אשר יהיו, הוא נכנס כבר להיסטוריה של הכדורגל האנגלי והיולמי. הוא גם גבר העומד על שתי רגליו מוצקות: נשוי לדוגמנית לשעבר טינה, אב לשניים ובעל עסקים בשטחים שונים המכניסים לו, בנוסף למשכורתו ככדורגלן, בין 20 ל-30 אלף ל"ש לשנה.

מור הפך כבר לסמל של הכדורגל האנגלי של שנות ה-60. האם יהיה גם דמות מרכזית בעשור הזה? רק ימים יגידו.

שלו על הגביע העולמי וזאת למרות שהגיע למכסיקו ישר ממעצר בית בבוגוטה. בירת קולומביה. כזכור הואשם אז בובי בגניבת צמיד יקר ערך מחנות תכשיטים בבוגוטה ובעוד חבריו משלימים הכנותיהם למשחקים, הוא נאלץ להשאר לחקירה בקולומביה.

זו היתה התקופה הקשה ביותר בחייו. אבל בובי עמד גם במבחן זה. ג'ו מרסר, קפטן נבחרת אנגליה בעבר וכיום מנהל הכללי של קבוצת קובנטרי אמר אז: "אם היתה זה כל שחקן אחר, הייתי מודאג מאוד אבל הייתי משוכנע שבובי יתגבר על הכל. ירים ראשו בגאווה ולאחר מכן יראה לכל אלה שניסו להתנכל לו — על המגרש".

וזה בדיוק מה שקרה. בובי שוחרר, הגיע למכסיקו והפך לאחד מהכדורגלנים הבולטים של גמר הגביע העולמי. משחקו הגדול ביותר היה בשלב המוקדם, נגד בראזיל, למרות שאנגליה נוצחה 1:0. אומר עליו פלה: "כאשר אהיה זקן ואספר לנכדי על השחקנים הגדולים עימם התמודדתי בעבר, יהיה בובי מור הראשון ברשימה. אני רואה בו את שחקן ההגנה הטוב בעולם וכמו כן ספורטאי למופת. החולצה שלבש באותו משחק גדול במכסיקו בין אנגליה ובראזיל, שמר רה אצלי למוזכרת. אני רואה זאת לעצמי ככבוד גדול ששיחקנו על אותו מגרש".

בובי חזר מאוכזב ממכסיקו אחרי שאנגליה נכנעה 3:2 לגרמניה, בשלב רבע הגמר. עם סיום 120 הדקות, בחדר ההלבשה, הרגשתי נורא. נזכר בובי, "הייתי סחוט, עייף ומיואש היינו הקבוצה הטובה יותר, הובלנו 0:2 ושמטנו את הנצחון בצורה דרמטית. שמעתי את הגרמנים שרים ומשתוללים בחדר ההלבשה הסמוך זה היה נורא".

מור משוכנע כי אם היתה אנגליה עוברת את המשוכה הגרמנית, היתה זוכה בגביע. "הורכנו כבר במשחק בשלב המוקדם שאנו מסוגלים לבלום את החלוצים שלהם. מאידך היתה להם הגנה בינונית שיכולנו בהחלט להכניעה אילו נפגשנו עימם בגמר. בראזיל לא זכתה כל כך בגביע כמו שאנגליה הפסידה אותו".

הקפטן בקבוצת ווסטהאם אחרי שדרש העברה למועדון גדול ומצליח יותר. אלף ראמזי התכוון ללכת בעקבות רון גריני ווד. המועמד שלו לתפקיד הקפטן היה המגן ג'ורג' כהן בעוד שאת החולצה מספר 6 של מור ייעד לנורמן האנטר שנוסה בהצלחה בכמה משחקים. אבל ערב משחק המבחן האחרון של האנגלים, נגד פולין בקאטוביץ', הוחזר מור להרכב. הנסיון וקור-הרוח של בובי היו חשובים לראמזי יותר מכל. משחקו המצויין של מור בפולין שכנע את ראמזי כי לא יוכל לוותר עליו.

הקפטן בפעולה — מארגן את שורות קבוצתו

עם שוב הנבחרת לאנגליה השלים מור עם רון גרינווד ומועדון ווסטהאם ובבוקרו של משחק הפתיחה של הגביע העולמי נגד אורוגוואי, חתם על חוזה חדש עם מועדונו. היחסים בין מור וגרינווד מבוססים על הערכה הדדית. "הוא כדורגלן נפלא ומקצועני למופת", אומר המנהל על חניכו. "הוא ממלא את תפקידו בווסטהאם ובנבחרת האנגלית על הצד הטוב ביותר. יש לו חוש מיוחד לעשות תמיד את הדבר הנכון בזמן הנכון".

גרינווד היה אחד הבולטים באנגליה שהאמינו בזכייתה של אנגליה בגביע העולמי ב-1966. הוא אמר אז: "אנו נזכה בגביע והסיבה לכך, בובי מור".

בובי נבחר באותה שנה כספורטאי השנה של אנגליה וכעבור כמה חודשים קיבל גם אות ככדורגלן מטעם בית המלוכה.

הוא גם הפך לשחקן הבטוח ביותר בנבחרת. יחסיו עם סר אלף ראמזי טובים מאוד וראמזי גיתו אמונו מלא במור. "ישנו עוד ראמזי אחד של המגרש — בובי מור", אומר מנהל הנבחרת האנגלית. ואכן בובי החמיץ משחקים בודדים במשך השנים וגם כאשר לא היה בכושר טוב הקבוצתו עדיין הורכב אוטומטית בנבחרת.

בשנת 1970 השתתף בטורניר הגמר השלישי

תצלום למזכרת — עם קפטן נבחרת בראזיל קרלוס אלברטו ערב המשחק הגדול במכסיקו 1970

ג'ף הארסט, שחקן נבחרת אנגליה שנרכש בקיץ מווסטהאם

אות ברחבת 16 המטרים. גרינהוף החל את הקאריירה שלו בלידס יונייטד, עבר לברמינג'האם ומשם הגיע לסטוק. משלים את כוח המחץ של הקבוצה ג'ימי רוברטסון, סקוטי בינלאומי שנרכש בקיץ האחרון מאיפסוויץ'. רוברטסון

המנהל טוני וודינגטון — 21 שנים בסטוק

הראשונה ואין כמעט ספק שימנה על הסגל האנגלי במשחקי 1974 במינכן. פז'יק הוא אינו התוצר היחיד של המועדון המשחק בקביעות בקבוצה הראשונה. אותם דב"רים אמורים גם לגבי צמד הבלמים דניס סמית ואלן בלור, אחד הצמדים הטובים בליגה למרות שלא הופיעו עדיין בנבחרות ייצוגיות. שניהם גבוהי קומה בעלי משחק ראש מצויין אותו הם מנצלים גם להבקעת שערים. גם השוער ג'ון פארמר, שלמרות שעמד כל הזמן בצילו של גורדון באנקס נקרא פעמים מספר לנבחרת האנגלית הצעירה. אחרי התאונה של באנקס החלה סטוק לחפש שוער מצטיין שימלא את מקומו היות ופארמר היה פצוע באותו זמן. אבל בסופו של דבר החלים פארמר והוא מגן עתה בקביעות על שער הקבוצה.

"האיש המסוכן" של סטוק סיטי הוא החלוץ המרכזי ג'ון ריצ'י שגובהו 1.86 מ' והוא מהווה סכנה מתמדת לשער היריב. ריצ'י הוא סיפור בפני עצמו. הוא נרכש ע"י וודינגטון מהקבוצה הקטנה קטרינג טאון עבור 1,500 ל"ש. אחרי כמה שנות שרות הועבר לשפילד וונדסי תמורת 70 אלף ל"ש אבל תוך פחות משנתיים חזר לסטוק, ששילמה עבורו 25 אלף ל"ש. בסך הכל הרוויח וודינגטון בעסקאות אלה 43.5 אלף ל"ש וכדורגלן מוצק שתמיד אפשר לסמוך עליו.

אבל אם תשאלו את המומחים מיהו הכדורגלן הטוב ביותר של סטוק אין ספק שיצביעו על טרי קונרוי, הגיינג'י הקטן מדאבלין שהוא היום כוכב נבחרת אירלנד החופשית. קונרוי המהיר כשד ובעל כידור מצוין הוא גם מבקיע שערים מסוכן והיה גם האיש שהבקיע את השער הראשון לזכות סטוק בגמר גביע הליגה. קונרוי נבחר לכדורגלן המצטיין במשחק זה.

כדורגלן מסוכן אחר הוא ג'ימי גרינהוף, בעל מהירות מסחררת, בעיטה אדירה והתמצא-

55 אלף ל"ש בלבד מלסטר סיטי בשנת 1968 כאשר רבים אמרו כי הוא נמצא בירידה. אבל התברר כי וודינגטון עשה שוב עסקת זהב. לא רק שבאנקס המשיך לגלות כושר נפלא אלא שהוא היה לאחד מכוכבי משחקי גמר הגביע העולמי 1970 במכסיקו והמשיך להגן על שער נבחרת אנגליה כמעט באופן אוטומטי.

אין כמעט ספק שבאנקס היה נימנה על סגל הנבחרת האנגלית גם למשחקי מינכן בשנה הבאה. אבל תאונת דרכים בה היה מעורב, שגרמה לפגיעה קשה בעינו, כמעט וחיסלה את הקאריירה שלו. באנקס התאושש ולאחרונה החל להתאמן שוב עם סיכוי סביר לחזור אל בין הקורות. אבל נראה כי לא יהיה זה לפני העונה הבאה וספק אם יוכל להחזיר לעצמו את אזודת השוער הלאומי אחרי הפסקה ארוכה כזאת.

גם על ג'ף הארסט אמרו כי הוא שחקן גמור. אחרי שהיה במשך שש שנים החלוץ המרכזי הקבוע של הנבחרת האנגלית ומבקיע השערים מספר אחד-שלה, איבד את מקומו בעונת אשתקד כאשר סבל ממיחוש גב. אבל טוני וודינגטון היה משוכנע כי ניתן עוד להפיק תועלת מכדור-גלן מנוסה ומסור זה. ובעת פגרת הקיץ שיכנע את ג'ף לעקור מלונדון הווהרת לסטוק האפורה. ואכן התברר כי הארסט "התעורר לחיים" והבקיע 10 שערים עד שנפצע לפני שבועות מספר. ללא באנקס והארסט חלה נסיגה בכושרה של סטוק שהוצאה גם ממשחקי הגביע ולמעשה נותר לה עכשיו רק להחליץ מהאיזור המסוכן ולחשוב כבר על העונה הבאה.

תוצרת בית

אם באנקס והארסט הם השמות המפורסמים ביותר בהרכבה הנוכחי של סטוק סיטי, תהיה זו טעות לחשוב כי אין לקבוצה מה למכור בלעדם. וודינגטון עצמו מודה כי הזמנים השתנו ואם כי גם כיום מחפש עדיין המנהל הוותיק "מציאות" בשוק, הוא מבסס את הרכב קבוצתו יותר ויותר על צעירים.

אחד השחקנים שוודינגטון גאה בהם במיוחד הוא המגן השמאלי מייק פז'יק שהפך בשנה האחרונה לשחקן קבוע בנבחרת אנגליה הצעירה ורק בשבוע שעבר היה מן המצטיינים בנצחון 1:2 על סקוטלנד הצעירה. פז'יק, שאביו הוא ממוצא יוגוסלבי נמצא על סף קריאה לנבחרת

טרי קונרוי, האירי האדמוני, כוכב הקבוצה

מית צבי רוזן המשתכר קרוב ל-2000 ל"י לחור" דש וזאת בנוסף לדמי חתימה שנתיים המסתכ" מים בחמש ספרות. תנאים אלה איפשרו לרוזן לפתוח חנות ספורט ולהכנס לשותפות בעסקי מכוניות ומשאיות. רווחיו מעסקים אלה יאפשרו לו להכנס בקרוב לדירה חדשה בה השקיע סכום נכבד ביותר. ואין לשכוח שצבי רוזן הוא בן 26 בלבד.

לזכותו של רוזן ייאמר כי הוא יודע שהוא ניבנה בזכות הכדורגל ומשום כך הוא מתייחס לענין ברצינות ומחזיר לקבוצתו את התמורה הנאותה בשמשו דוגמא חיובית באימונים וב" משחקים.

רוזן אינו היחיד הנהנה מתנאים טובים. המגן מנחם (מיקו) בלו הוא בעל עסק לחלקי חילוף

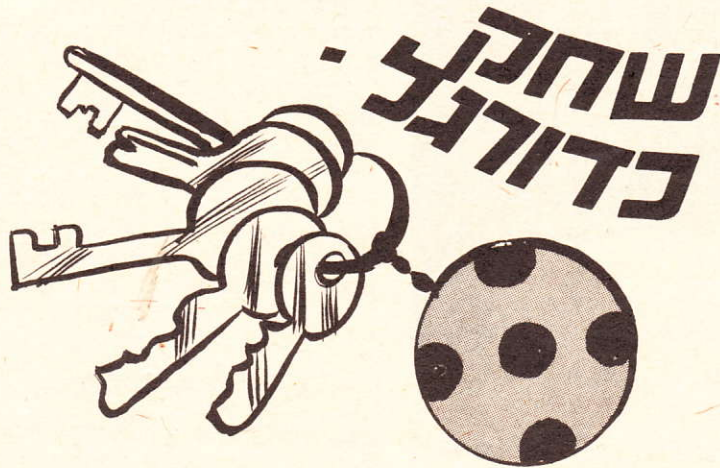
ברשימות קודמות ב"גול" הובאו דוגמאות של כדורגלנים שפתחו לעצמם עסקים שונים כמו חנויות, סטקיות, מילק-בארים וכו'. מספרם של הכדורגלנים הנכנסים לעסקים עצמאיים הולך וגדל בעוד שצעירים אחרים נזקקים לעבודה קשה, במשך שנים, כדי לחסוך מספיק כסף שניתן יהיה להשקיע אותו בעסקים כאלה.

אחת העובדות המעניינות בליגה הלאומית כיום היא כי אין כמעט כדורגלנים הנאבקים בבעיות דיור. מרבית השחקנים אינם רוכשים דירות אלא מכיסם הפרטי אלא מקבלים עזרה רצינית מאגודתם ואינם נזקקים איפוא לחסדי משרד השיכון או חברות אחרות מסוג זה. כמו כן ניתן לומר כי אין היום כמעט כדורגלנים הטרוידים בבעיות פרנסה. הקבוצות דואגות ל-

במשך שנים היו ההורים בולם ל- שאיפות ילדיהם לשחק כדורגל. היו לכך נימוקים רבים: חוסר הגישה של היהודים לספורט בכלל, ההרגשה כי כדורגלן מסמל מעמד נחות ובעיקר החשש שהנער שישחק כדורגל, יז- ניח את לימודיו ובכך יפגע בעתידו הכלכלי.

אבל לאחרונה חל מיפנה קיצוני בגישה זו. הורים רבים כיום, לא רק שאינם מתנגדים להתעסקות בניהם בכדורגל אלא אף מגלים הת- ענינות בשלבי התקדמותם ומעודדים אותם. הסיבה העיקרית לכך היא הידיעה כי הכדורגל עשוי להבטיח לנער עתיד כלכלי העשוי להש- תלם לו מבחינה חומרית אצילו יותר מהצטיינות בלימודים.

אין זה סוד ששחקני הכדורגל בישראל עברו בשנים האחרונות ממעמד של חובבים אמיתיים למעמד של חצי מקצוענים ויותר. כדורגלן מצ- טיין יכול להרוויח היום סכומי כסף רציניים (בקנה מידה ישראלי כמובן) המאפשרים לו להת- בסס מבחינה כלכלית כבר בגיל צעיר. בצורה כזאת פותרים צעירים רבים את בעיות הפרנסה שלהם דווקא בגיל בו מתקשים צעירים אחרים, שאינם משחקים כדורגל, לפתור בעיות יום- יומיות.

והסתדר בחיים!

— מאת אלי תמיר —

יהושע פינגבוים — מעדניה ברמת-גן

כך שלשחקנים שלהם תהיה עבודה מסודרת.

עצמאים במכבי ת"א

כדורגלן בינוני בליגה הלאומית כאשר הוא מגיע לגיל הפרישה, הוא בדרך כלל "מסודר" בחיים ויש לו יתרון כלכלי על בני גילו שאינם כועטים בכדור. שחקן "כוכב" בקבוצה מגיע כמובן להרבה יותר ורובם מגיעים כבר בגיל צעיר למעמד "אמיד" — הכל בשל הצטיינותם בכדורגל.

אין בכוונתי לנתח ברשימה זו את מצבם הכלכלי של כל שחקני הליגה הלאומית. אך אביא מספר דוגמאות מכל 16 קבוצות הליגה הלאומית היכולות לשקף את מצבו של הכדור- גלן הישראלי הממוצע.

נתחיל איפוא באלופה היוצאת, קבוצת מכבי תל-אביב. בראש דירוג השכר בקבוצה זו עמד גיורא שפיגל הנמצא כעת בהסגר בינלאומי ובכך הוא חוסך לקבוצה אלפים רבים. את מקומו בראש הדירוג תופס עתה קשטן הנבחרת הלאר-

למכוניות וגם הוא עומד לעקור בקרוב לדירה מרווחת יותר וזאת למרות העובדה כי משכורתו במכבי תל-אביב מגיעה רק לחצי הסכום שמר- וויח רוזן. עצמאי אחר בקבוצה הוא הרמלא יאיר נימני, שפתח בוטיק בעירו וזאת למרות שמשכורתו אינה עולה על 600 ל"י לחודש. גם דוד קרקו עומד להיות עצמאי מאחר ורכש בשותפות חנות בתחנה המרכזית החדשה, בה השקיע סכום נכבד. שחקנים אחרים בקבוצות נהנים ממשכורות הנעות בין 400 ל-1000 ל"י. כולם מסודרים בעבודה ואיש אינו סובל מבעיות דיור.

תנאים טובים בירושלים

המצב שונה אצל היריבה העירונית, הפועל תל-אביב. שחקני קבוצה זו אינם נוטים לניהול עסקים ומסתפקים בשכר חודשי הנע בין 500 ל-2500 ל"י בחודש. כמה מן השחקנים מצאו את מקומם בחברים בקואופרטיב "אגד" (כאשר האגודה עזרה להם לרכוש את המניה בסכום

אלפים ל"י. למרות שנהנה מתנאים טובים כבר מזה כמה שנים, עומד שווגר רק עתה לפתוח עסק עצמאי.

יצחק אנגלנדר הוא בעל המשכורת הגבוהה ביותר בהפועל חיפה. "איציק" מתפרנס למעשה מכדורגל ובנוסף למשכורתו הוא קיבל זכיון לפירסום באיצטדיון המכניס לו בממוצע 20 אלף ל"י לשנה. גם יוחנן ואלאך נהנה ממשכורת גבוהה (בסביבות 1000 ל"י) ואותם הדברים אמורים לגבי השוער יחיאל המאירי. יתר השחקנים מקבלים משכורות פחותות בהרבה.

גם הקבוצות "הקטנות", שהכנסתן מועטה, דואגות לעצות בצורה הולמת לפחות את השחקנים הבכירים. דוגמא טובה היא קבוצת הפועל כפר-סבא שיש לה למעשה "כוכב" אחד — יצחק שום. הוא נהנה למעשה משתי משכורות — בקבוצה ובמפעל המים, בנוסף להכנסות מחנות הספורט שפתח במרכז העיר בשותפות עם חברו שלמה שרף. שחקנים אחרים סודרו בעבודה טובה ב"אגד".

שוער הנבחרת הלאומית יצחק ויסוקר מקבל את המשכורת הגבוהה ביותר בהפועל פתח תקוה המסתכמת ביותר מאלף ל"י לחודש בנוסף למענקים שנתיים. בזכות אלה פתח ויסוקר חנות ספורט במרכז רמת-גן מבלי שהפסיק את חברו תו ב"דן". מלבד גבי רוזנדרן, שחקן סגל הנבחרת, המשתכר כ-900 ל"י לחודש, מקבלים השאר משכורות נמוכות. אצל השכנה העירונית מכבי פתח-תקוה, ניצבים שניים בראש הדרוג: זאב זלצר וחיים פינברג המקבלים כ-1000 ל"י לחודש.

גם בקבוצת שמשון תל-אביב נהנים שלושה שחקנים בלבד משכר גבוה: יצחק דרוקר, משה רומנו (שותף במילק-בר עם שמעון כהן מ"בית"ר) וגדעון דמתי. זה האחרון מצפה עתה למענק כדי שיוכל לרכוש לו דירה.

במכבי יפו נהנים משכר גבוה שחקני הרכש מיקי מיכאלי, נתן הירש ופנחס קינסטליך וכמובן משה (מוצי) ליוון ש"גרכש" מחדש עם שובו מדרום-אפריקה. השחקנים האחרים מקבלים שכר נמוך שלעיתים קרובות משולם בפיגור ורק מידי פעם נהנה מישוה ממענק מיוחד כמו שלמה ניניו שקיבל 10 אלפים ל"י כדי לרכוש רכב מסחרי שיעזור לו בפרנסתו.

לבית"ר תל-אביב יצאו מוניטין כמשלמת שכר גבוה. אבל המציאות היא שאין היא משלמת יותר מאשר בקבוצות אחרות. יתר על כן: השחקנים אינם נהנים כאן ממענקים חד-פעמיים. אברהם לב, שנרכש בקיץ האחרון מהפועל רמת-גן, הוא בעל המשכורת הגבוהה ביותר ומתפרנס למעשה מכדורגל.

קבוצת מכבי נתניה דואגת לסידור עבודה

(סוף בעמוד 26)

צבי רוזן, הכדורגלן "היקר" ביותר של מכבי תל-אביב

הנהלה כדי "לקשור" את שני השחקנים לקבוצה מאחר והמימון העיקרי בא מאחד מחברי הנהלה.

גם קבוצת הפועל ירושלים משלמת סכומים גבוהים לשחקניה למרות שהדבר נעשה בצינעה. נראה כי בירושלים היריבות אינה מצטמצמת למגרש הכדורגל והנהלות מתחרות גם במתן תנאים לשחקנים שלהם. בראש מצעד התשלומים עומד אלי בן-רימון, הנהנה ממשכורת של כ-1500 ל"י בתוספת מענקים שונים המשולמים לו אחת לשנתיים והמסתכמים בכ-10 אלפים ל"י. לאחרונה רכש בן-רימון חנות הנמצאת בשלבי בניה. האגודה השקיעה ברכישה זו כ-40 אלף ל"י אבל החתימה את בן-רימון על הסכם שלוש שנים שרק בסיומן תירשם החנות על שמו.

חיפה היתה חלוצת התשלומים בכדורגל הישראלי. אבל כיום עומדות יחסית המשכורות על סכומים נמוכים ורק מספר קטן של שחקנים נהנים מתנאים טובים באמת. ממוצע הסכום המשולם בקבוצות החיפאיות הוא 500 ל"י לחודש.

ישעיהו שווגר הוא הכדורגלן היקר ביותר של מכבי חיפה — משכורת חודשית של 1500 ל"י בתוספת מענק שנתי שאינו נופל מ-10

של 50 אלף ל"י) ורק שניים הם עצמאיים. דוד פרימו רכש חנות בתחנה המרכזית החדשה שערכה נאמד ב-200 אלף ל"י בעוד שליהושע פיגנבוים יש מעדניה ברמת-גן.

קבוצת הכח-מכבי רמת-גן, המובילה עתה בראש הטבלה הלאומית ומועמדת לזכייה באל"י פות, אינה משלמת למרבית שחקניה שכר גבוה. הסכום הממוצע נע בין 300 ל-500 ל"י לחודש. אבל כוכב הקבוצה, יהודה שהרבני נהנה כיום מן המשכורת הגבוהה ביותר בליגה הלאומית. אומדים את הסכום השבועי שמקבל שהרבני מהכח ב-750 ל"י אבל ייאמר מיד כי שהרבני, שהוא עדיין סטודנט, מתפרנס מכדורגל בלבד.

אחת הקבוצות המשלמות את המשכורות הגבוהות ביותר היא בית"ר ירושלים. הקבוצה משלמת שכר ממוצע של כ-700 ל"י לחודש. שלושה שחקנים נהנים מתנאים טובים הרבה יותר: ארצי בן-יעקב, שהוא סטודנט המתפרנס מכדורגל בלבד, מקבל למעלה מאלף ל"י. גם אודי רובוביץ' מתפרנס מכדורגל והקבוצה אף עזרה לו ברכישת דירה. השוער יוסף (יוז') סוריגוב נהנה מתנאים דומים אבל בהיותו בעל חוש לעסקים פתח יחד עם אלי חגי' מועדון משחקים המכניס לו סכומים ניכרים. המעניין הוא כי עסק זה נפתח בעידודה של

יצחק ויסוקר — חברות ב"דן" וחנות ספורט ברמת-גן

הגרמנים מארגנטינה

שניים משחקני נבחרת ארגנטינה השווה ב" ימים אלה בישראל, הם ממוצא גרמני: קפטן הנבחרת והמגן הימני וולף וחברו משמאל רוסל. בעת ביקורם בגרמניה בשבוע שעבר, ניצלו את ההזדמנות לפגוש קרובי משפחה עימם לא הת- ראו מעולם. סבו של רוסל היגר לארגנטינה עוד בשנת 1923 מעיר מגוריו רגנסבורג השוכנת בקרבת מינכן. עתה באו כמה מבני משפחת רוסל למינכן כדי לפגוש את אנטוניו. עיתונאי ספרדי, הדובר גרמנית, שימש מתורגמן בפגישה הנרגשת בין אנטוניו רוסל ודודתו היידי.

"יונייטד" רוצה גביע

טורניר הכדורגל האנגלי-איטלקי, הפך כבר לעניין של קבע. זאת למרות התקריות שאירעו בכמה משחקים בשנים האחרונות. בעבר נערכו המשחקים בעת פגרת הקיץ וזו אחת הסיבות שלא משכו קהל רב. הפעם החליטו להתחיל בהם כבר בשלב זה והשבוע נערך השלב המוקדם. במשחק הראשון, שנערך עוד בשבוע שעבר, הכ-

אין פלא שמראה פניו של הלמוט שו (מימין) מנהל נבחרת מערב-גרמניה, נראים חמורים כל כך. זה עתה נכנעה נבחרתו לארגנטינה 3:2. הקפטן שלו פראנץ בקנבאואר, מנסה להסביר כיצד קרה הדבר

יום של הפתעות

אפתעות הן חלק ממשחק הכדורגל, ההופכות אותו למרתק ומלהיב. אבל כאשר שלושה משחקים בינארציים מסתיימים בתוצאות בלתי-שגר- תיות זה הופך מיד לשיחת הכל.

ביום רביעי שעבר נערכו באירופה שלושה משחקים בינארציים. וכאשר פתחו אוהדי הס- פורט את העיתונים למחרת היום, התקשו להת- ליט מה היתה התוצאה המפתיעה יותר: ניצחונה של אנגליה על סקוטלנד בגולאזו 0:5? הפסדה של גרמניה לארגנטינה במינכן 3:2 או ניצחונה של קפריסין על אירלנד הצפונית 0:1 בניקוסיה? נצחון של אנגליה, נגד כל יריב שהיא, אינו דבר מפתיע. אבל לאור משחקיה המאכזבים בחודשים האחרונים, והעובדה כי לא הצליחה להבקיע יותר מפעם אחת בשמונת המשחקים האחרונים שלה, לא האמין איש שאנגליה אכן תצליח להפתיע את הסקוטים בביתם במשחק שבא לחגוג 100 שנות התאחדות הכדורגל הס- קוטי.

אבל מנהל הנבחרת האנגלית סר אלף ראמוי חרג ממנהגו והעמיד הפעם נבחרת תוקפנית שהובילה 0:3 כבר אחרי רבע שעה. אלן קלארק (2), מרטין צ'יברס, מיק שאנון ופיטר לורימר (עצמי) היו המבקיעים.

אבל כל זה היה כאין וכאפס לעומת מה שהתרחש לעיני 60 אלף צופים באיצטדיון האו- לימפי במינכן. אלופת אירופה, נבחרת גרמניה המערבית, שלא נוצחה בביתה מאז 1965 (ב-28 משחקים רצופים) פיגרה 3:0 בדקה ה-77 מול נבחרת ארגנטינית צעירה שבאה ללמוד כדורגל מהנבחרת הטובה בעולם, כפי שצייץ מאמנה עומר סיבורי. למנהל נבחרת גרמניה, הלמוט שו, היה זה שיעור מאלף. מסתבר כי ללא גינטר נצר, גארד מילר ואולי הונאס (פצועים) אין זו אותה נבחרת גרמנית מוחצת.

אבל נבחרתה הצנועה של קפריסין סיפקה את הסנסציה הגדולה מכל. לראשונה בתולדותיה זכתה קפריסין בנצחון בגביע העולמי. אירלנד הצפונית אינה אמנם נבחרת-על. אבל אין לשכוח כי מופיעים בשורותיה כדורגלנים מקצוענים מעולים כמו השוער פאט ג'ינגס (טוטנהאם), המגן פאט רייס (ארסנל) והחלוצים דרק דוגאן ודאני היגאן (וולבס). הקפריסאים הוכיחו כי בכדורגל הכל אפשרי.

האמריקאים לאירופה

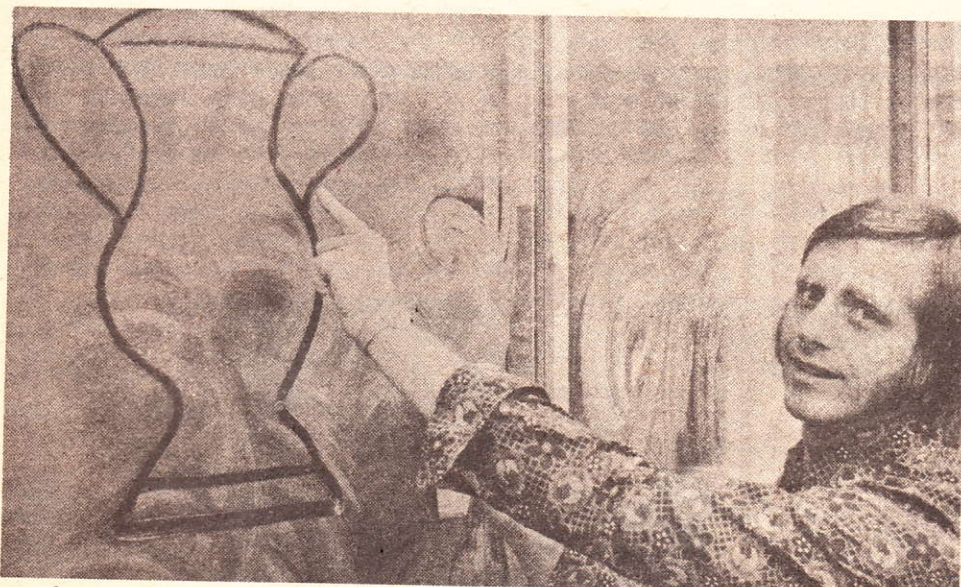
האמריקנים החליטו להתלבש בריציות על הכדורגל. אמנם בשלב זה אין הכדורגל יכול להתחרות בפופולאריות שלו בענפי ספורט כמו כדורסל, כדור-בסיס וכדורגל-אמריקני) מה ש- מכנים אצלנו רוגבי). אבל בארה"ב משוכנעים שלא ירחק היום וניתן יהיה למשוך עשרות אל- פים צופים גם לתחרויות כדורגל.

נבחרת אמריקנית מקצוענית עומדת לצאת לסיוור ראשון באירופה, כבר בחודש הבא. בין- תיים נקבעו לכדורגלנים מארצו של הנשיא ניקסון, שלושה משחקים: נגד פולין (ב-20 בירץ בלודז'), נגד פולין ב' (23 במרץ בווארשה) ונגד גרמניה המערבית ב' (ב-27 במרץ). האמרי- קנים מנהלים עתה משא ומתן גם עם התאחדויות הכדורגל של אוסטרליה, בלגיה, צרפת, הולנד ולוקסמבורג, לקיים משחקים עם נבחרותיהן. כמו כן סוכס כי נבחרתה הלאומית של פולין תקיים חמישה משחקים בארצות הברית, בתום העונה.

כדורגל סובב עולם

מאת: אהרון תאני

להארי קריפס, קפטן קבוצת מילוויל מהליגה האנגלית השניה, יש חלומות על איצטדיון "וומבלי". הוא מקווה להוביל בראשית מאי את קבוצתו, בגמר הגביע האנגלי. ואחרי הנצחון על אברטון, הוא מהרהר כל הזמן בגביע היקר, אפילו כאשר הוא מנקה את שמשות החלון בביתו

הפאריזאים אינם משוגעים לכדורגל. בכך נוכח יוהאן קרויף, כוכבה הגדול של איאקס אמסטרדם, כאשר הזדמן לעיר האורות. אחרת הוא לא יכול היה לטייל לו להנאתו באחת השדרות הגדולות מבלי שיוטרד ע"י עוברים ושבים.

בסטונהאם, "אמר קלאף, "אבל אסור לו להרים את הראש יותר מדי." נראה כי בסופו של דבר ישלם העיתון את הקנס עבור דיוויס. כי היה זה הצלם שלו ששיכר נע את הבחור להתייצב לצילום.

בראזיל היקרה

אוהדי הכדורגל בדנמארק ובשוויצריה, לא יראו הקיץ בפעולה את כוכבי נבחרת הכדורגל הבראזילית, מחזיקת הגביע העולמי. מסתבר כי הבראזילאים לא הגיעו לידי הסכם עם ההתאחדות יות של מדינות אלה בקשר להשלום עבור המשחקים. הבראזילאים דרשו 25 אלף דולאר מה- דנים בתוספת 50 אחוז מהכנסות מכירת הכרטיסים. מסתבר כי זהו סכום מוקטן. ביתר משחקיהם בסיור האירופי יקבלו הבראזילאים 50 אלף דולאר.

המשחק נגד שוויצריה, שכל הכנסותיו היו אמורות להתרם לארגון הבריאות העולמי למען טיפול במצורעים באפריקה, בוטל מסיבות אחרות. המשחק תוכנן ל-8 ביולי אבל השוויצרים דרשו לקיימו ב-26 או ב-29 ביוני מאחר ושח- קניהם יוצאים לפגרה ב-1 ביולי.

(סוף בעמוד 22)

בזמנו כי יאבד את מאור עינו השמאלית. אבל טוני וודינגטון, מנהל הקבוצה, אינו מזדרז להחזיר אותו לשער סטוק, הנלחמת בתחתית הטבלה. באנקס לא יבוא גם עם הקבוצה לישראל בראשית החודש הבא. אבל לעומת זאת ימריא ב-2 במאי עם חבריו לסיור בן שבעה משחקים באוסטרליה וניו-זילנד. "אני מתכוון להציב את גורדון בכמה משחקים שלנו בסיור זה," אומר וודינגטון. "זה יהיה מבחן טוב עבורו לקראת העונה הבאה."

דייביס הבקיע ונקנס

בריאן קלאף, מנהלה של אלופת אנגליה דרבי קאונטי, ידוע כאחד המנהלים הטובים אבל הקשוחים בכדורגל האנגלי. בזאת נוכח גם רוג'ר דיוויס, התגלית האחרונה של קלאף, ש"שיגע" את אנגליה לפני שבועיים.

דיוויס הבקיע שלושה במשחק הגביע נגד טונטהאם והפך יתרון של הלונדונים 1:3 להפסד 5:3. לקלאף היה ברור כי אחרי מיבצע כזה תסתער העתונות על החלוץ גבה הקומה (1.92 מ') ודק הגיזרה. והוא אסר עליו לתת ראיונות או להצטלם. אבל ביום שישי בבוקר, עם הגיעו של דיוויס למועדון, הודיע לו קלאף כי הוא קונס אותו ב-20 ל"ש. זאת בגלל שתצלום שלו, כשהוא ניצב ליד פתח ביתו, הופיע למרות הכל באחד העיתונים. "נכון שדיוויס הציג משחק גדול

ניעה קריסטאל-פאלאס את וורונה 1:4. לרשימת הקבוצות, שאינו נימנות על הצמרת של שתי הארצות, הצטרפה הפעם גם מנצ'סטר יונייטד המחפשת אתגרים אירופים לאור אכזבו- תיה בליגה ובגביע האנגלי. "אנו רוצים לזכות בטורניר זה," אמר סר מאט באזבי, אחד ממנהלי יונייטד. ואין ספק שהצטרפותו של מועדון גדול כזה יוסיף הרבה לענין.

חצי-משרה בפולין

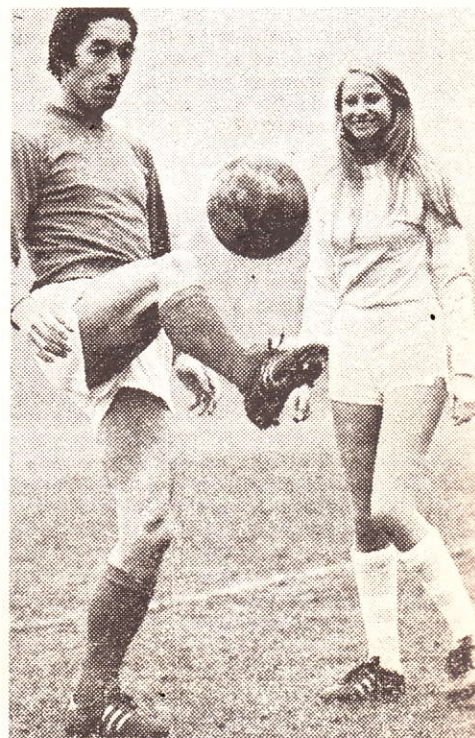
נבחרת הכדורגל הפולנית, שזכתה במדליית הזהב האולימפית, דורגה בתום שנת 1972 כ- צמרת האירופית. בחודש הבא תיכנס פולין לתמונת המשחקים המוקדמים על הגביע העולמי, כאשר תתמודד עם ויילס.

המעניין הוא כי שני המאמנים האחראים לנבחרת הפולנית, עובדים בשורותיה רק עבודה חלקית. מנהל הנבחרת הוא קאז'ימירז' גורסקי בן 54, חלוץ בינלאומי לשעבר, שהוא מאמנה של קבוצת ל.ק.ס. לודז'. עוזרו הוא יאצק גמוך בן 34, מגן הנבחרת לשעבר שפרש בגיל צעיר יחסית אחרי ששבר את רגלו. גמוך הוא מהנדס במקצועו.

באנקס יסע לאוסטרליה

גורדון באנקס, שוערה בן 34 של נבחרת אנגליה שנפגע קשה בעת תאונת מכונית לפני שלושה חודשים, יחזור להגן על שער של סטוק בחודש מאי הקרוב.

באנקס מתאמן מזה שבועות מספר ולדבריו אין הוא סובל מליקויי בראיתו למרות החשש

קארין בורדה היא שחקנית טלוויזיה צרפתית שלצורך הופעה בסרט היה עליה להשתתף במשחק כדורגל. את ההדרכה כיצר לעשות זאת נכון, קיבלה אצל קפטן קבוצת פ.ק. פריז (בשורו- תיה משחק גם מרדכי שפיגלר שלנו), זיאן דוירקאף.

סטוק סיטי

שורה אחורית: (מימין לשמאל): מייק אלן (מעסה), וולי סטיבנסון,
אלכס אלדר, שון האולגרהייב, ג'ון מארש, סטיוארט ג'אמפ, פיטר הובינג.

שורה אמצעית: אלן אקורט (מאמן), מייק פזיק, דניס סמית, ג'ורג'
ג'קסון, גורדון באנקס, טרי לי, אריק סקילס, הארי בארואס, ג'ים
מאונטפורד (מאמן).

שורה ראשונה: ג'רי קונרוי, ג'ימי רוברטסון, ג'ף הארסט, ג'ון ריצ'י,
אלן בלור, ג'ימי גרינהוף, ג'ון מאהוני.

(סוף מעמוד 19)

גל של כדורגלנים סקוטים הציף לאחרונה את הליגה האנגלית וכדי להקל על זיהויים החליטו שניים מהם, אסא הארטפורד (מימין) ווילי ג'ונסטון (משמאל) לחבוש מיצנפות סקוטיות אופייניות. שניהם משחקים בקבוצה ווסט-ברומיץ'.

משחק. הוא הושעה מפעילות בגרמניה לכל ימי חייו.

עוד לפני שהתברר העניין שלו, הצטרף ליבור דה לקבוצה הצרפתית שטרסבורג. היה חשש כי הגרמנים ידרשו התערבות פיפ"א בנידון. אבל הם הסתפקו בהשעייתו בתוככי גרמניה. ליבורה יכול אפוא להמשיך בקריירה שלו.

אמצעים נגד "חטיפה"

באנגליה נוהגים הכדורגלנים המוכשרים בין תלמידי בתי הספר, לבלות את פגרת חג המולד באחד המועדונים הגדולים, להתאמן, להתרשם ולהרשים. אבל כוכבי נבחרת הכדורגל של בתי הספר של בארנסלי לא הורשו השנה לעזוב את עירם. הם ניצלו את חופשת החג לאימונים משותפים בבארנסלי. הארולד ראש ורת, מנהל בית הספר, האחראי לקבוצה, האשים את המועדונים הגדולים ב"חטיפת שחקן ניס". הוא טען כי מועדונים אלה הורסים את נבחרת בתי הספר עוד לפני שהחלה לפעול. ראשפורת, האחראי לנבחרת הכדורגל מאז 1945 ושכין היתר יצא משורותיה כדורגלן מעולה כמו ג'ימי גרינהוף, כיום שחקן סטוק סיטי, החליט הפעם לנהוג אפוא ביד-חזקה.

לידו בעקבות פול

לפני 12 שנה הציבה קבוצת הכדורגל הבלגית אנדרלכט בהרכבה כדורגלן צעיר בשם פול ואן-הימסט. עד מהרה היה לבחיר כדורגלני בלגיה וכיום הוא אף קפטן הנבחרת הלייזמית. לפני שבועיים הורכב באחד ממשחקי הליגה של אנדרלכט, תלמיד בית ספר בן 17 בשם לידו קואק. והאיש ששיכנע את מנהלי אנדרלכט להרכיב את קואק היה לא אחר מאשר ואן-הימסט. "הייתי בן 16 כאשר הורכבתי לראשונה. מה שקובע זו רמת המשחק. לגיל איז כאן כל חשיבות", הסביר ואן-הימסט.

אחרי פגרה של שלושה חודשים יתחדשו ב-7 במרץ המשחקים על גביע אירופה בכדורגל. כל שלושת התחרויות הגיעו כבר לשלבי רבע הגמר וברור כי המאבקים יהיו עתה קשים מתמיד. גרמניה ואנגליה תהיינה מיוצגות ע"י ארבע קבוצות כל אחת כשלאיטליה, ברית המועצות, יוגוסלביה, צ'כוסלובקיה והולנד תהיינה שתי נציגות לכל אחת.

המשחק המרכזי יפגיש את מחזיקת הגביע, איאקס אמסטרדם עם הקבוצה הגרמנית המצו"ינת באירן מינכן ששישה משחקניה נימנים על נבחרת מערב-גרמניה. התכנית המלאה היא כדלקמן:

גביע האלופות

- יובנטוס (איטליה) — אויפשט (הונגריה)
- ספרטק טרנבה (צ'כוסלובקיה) — דרבי קאונטי (אנגליה)
- דינאמו קייב (בריה"מ) — ריאל מאדריד (ספרד)
- איאקס (הולנד) — באירן מינכן (מערב-גרמניה)

גביע למחזיקות גביע

- לידס יונייטד (אנגליה) — ראפיד בוקרשט (רומניה)
- היברניאן (סקוטלנד) — היידוק ספליט (יוגוסלביה)
- שאלקה (מערב-גרמניה) — נפרטה פראג (צ'כוסלובקיה)
- ספרטק מוסקבה (בריה"מ) — מילאן (איטליה)

גביע אופ"א

- קייורסלאוטרן (מערב-גרמניה) — בורוסיה מנשגלאדבך (מערב-גרמניה)
- א.פ.ק. בלגראד (יוגוסלביה) — פ.צ.

- טוונטה (הולנד)
- טוטהנאם (אנגליה) — ויטוריה סטובאל (פורטוגל)
- ליברפול (אנגליה) — דינאמו דרזון (מזרח-גרמניה)

ליבורה ימשיך לבעוט

ריינהארד ליבורה, שחקן נבחרת גרמניה לש"עבר, נשם בשבוע שעבר לרווחה. התאחדות הכדורגל הגרמנית החליטה לא לפנות להתאחדות דות הכדורגל הבינלאומית (פיפ"א) בבקשה להש"עות את ליבורה מפעילות. ליבורה שיחק בקבוצת שאלקה 04 ונמצא אשם יחד עם חבריו במכירת

רק לעתים רחוקות ניתן לראות את סר אלף ראמוזי, מנהל הנבחרת האנגלית, בפנים מחייכות. אבל בשבוע שעבר היתה לו סיבה טובה לכך. תוך 24 שעות זכו שתי נבחרות אנגליות בניצחונות על סקוטלנד. ראמוזי נראה כאן עולה לאוטובוס עם שחקני נבחרת אנגליה הצעירה, שהראשון בהם הוא צ'ארי ג'ורג' מארסנל.

אליעזר צוויג, החלוץ המרכזי של
קבוצת בית"ר תל-אביב, בועט לשער
הכח-מכבי רמת-גן מתחת לאפו של
המגן שאול כהן. המשחק הסתיים
בתיקו- אפס.

צילם : יוסי רוט

לנגח את מאמן הקבוצה, היא בעיית שילוב כדורגלנים צעירים. טענה מקובלת היא שהמאמן אינו מאפשר לצעירים לתפוס מקום בקבוצה הבוגרת. וכאשר הוא נעתר ללחץ, והקבוצה מתחילה להפסיד, יש להם תמיד תירוץ מוכן מראש: המאמן בונה קבוצה לעתיד.

יחסים חברתיים

עבודת המאמן אינה מסתכמת בהקניית כושר גופני ויסודות המשחק לכדורגלנים שלו. כדי להגיע לתוצאות טובות עליו להיות מסוגל להתחבב על שחקניו וליצור עימם מסכת יחסים כזו שהוא יהיה עבורם בעת ובעונה אחת גם סמכות וגם חבר. מאמן המצליח בנקודה זו יוצר אווירה טובה בקבוצה. התוצאות מורגשות גם במגרש. משום כך אני חושב כי יש למדוד כל מאמן אחרי סיכום שני מרכיבים בעבודתו: יכולתו המקצועית והשפעתו על היחסים החברתיים בקבוצה.

דוגמא מאלפת של מאמן בעל יכולת מקצועית גבוהה שנכשל בתחום החברתי הוא מאמן הנבחרת לשעבר, עמנואל שפר. איש אינו חולק על רמתו המקצועית הגבוהה של האיש והידע הרב שלו בכדורגל. אימון שלו זה חוויה. הוא תמיד חדש ומעניין. יש לו כשרון נדיר להקנות לשחקנים כושר גופני ולתדרך אותם מבחינה טאקטית בהתאם ליריב המתייצב מולם. זכורני היטב כאשר נסע שפר לקוריאנה כדי לרגל אחרי נבחרת אוסטרליה. על סמך משחק אחד בלבד הוא הצליח ללמוד את כל הנקודות

לפני תום העונה, הם מוצדקים בהחלט. אבל אם נעקוב אחרי המצב אצלנו נוכח מיד כי במרבית המקרים בהם פוטרו מאמנים באמצע העונה, היה מדובר בקבוצות תחתית. מאידך קשה לומר כי דווקא בקבוצות אלה פועלים מאמנים בלתי מוכשרים. כי המציאות היא שונה: בתחילת העונה, בעיקר בליגה שלנו, רוב הקבוצות מועמדות, תיאורטית לפחות, לזכייה באליפות ולירידה לליגה א' גם יחד מבלי להתחשב במיקומן בעונה הקודמת.

אחת הסיבות למצב מיוחד זה הוא כי בכדורגל הישראלי אין מודדים את יכולת עבודתו של מאמן לפי טיבה ורצינותה אלא לפי תוצאות המשחקים בלבד. וכאן טמון שורש הרע. כאשר דורשים ממאמן תוצאות מיידיות אז במרבית המקרים מקשים עליו ומונעים ממנו לעשות עבודה יסודית. הוא ירכז את עיקר מאמציו לדאוג שהקבוצה תהיה ממוקמת טוב בטבלה ולא יוכל לעשות עבודה לעומק.

לעתים נוצר איפוא מצב מגוחך: את התש"בחות קוצר דווקא אותו מאמן המצטייד את קבוצתו להצלחה זמנית בעוד שזה שעושה עבודה לעומק, שתיתן פירות במשך הזמן, עומד בפני ביקורת קשה.

אחת הבעיות שלנו היא כי לכל קבוצה צמודים כמה "מומחים" שמספרם מתרבה בצורה אינפלציונית ככל שמצבה הולך ורע. כאשר הקבוצה נכשלת עלול המאמן לשלם על כך בראשו ואילו אותם "מומחים" אינם חייבים למסור דו"ח לאיש.

הנקודה הרגישה, בה נוהגים "המומחים"

על מאמנים וגילשות

אליעזר שפיגל משלים את העונה הרביעית שלו בהכח. "השחקנים יודעים את תפקידם בעניינים עצומות"

דובר אצלנו רבות לאחרונה על מאמנים. כאלה הקוצרים הצלחה וכאלה הנאלצים לשלם את מחיר הכשלון. נכ"תב רבות על המאמן הלאומי הנוכחי ועל מאמן הנבחרת בעבר. הרשו נא לי להביע דעתי בהקשר למאמנים, דעתו של כדורגלן הקשור בהם כמעט כל יום בשבוע.

אין ספק שהמאמן הוא תפקיד מרכזי בכל קבוצת כדורגל. עיקר תפקידו מתבטא בשטח המקצועי. אולם לעיתים, בעיקר אצלנו, מוצא עצמו המאמן בתפקיד של עסקן ולעיתים גם כשחקן פעיל.

תפקיד המאמן בקבוצה הוא מורכב מאוד. לכאורה עליו רק לוודא שהקבוצה תגיע לכושר משחק טוב, ועליו לתכנן את המשחק בהתאם לחומר האנושי העומד לרשותו. אבל למעשה תפקידו מסובך הרבה יותר. כי המאמן יכול להיות מוכשר וחרוץ ולהקדיש את כל זמנו לקידום הקבוצה ולמרות זאת, בגלל סיבות אובייקטיביות, אין קבוצתו משיגה את התוצאות הצפויות.

במקרים כאלה מטילים מיד את האשם במאמן. וכאשר מצב הקבוצה מחמיר עוד יותר תולים מיד את קולר הכשלונות במאמן האומלל. נכון שלא כל המאמנים מוכשרים ובמקרים רבים פיטורים מוקדמים של מאמן זה או אחר,

החלשות והחזקות של האוסטרלים והכין את הנבחרת שלנו בהתאם. בעת המשחק נוכחנו עד כמה היתה תפישתו חדה ומדויקת. זכורים לי גם האימונים המפרכים שהעביר שפר בנבחרת הנוער. אבל הרגשנו כאילו אימונים אלה חלפו מהר כי הם היו מענינים ומרתקים, למרות הקושי בביצוע התרגילים.

אולם שפר נכשל בתחום יחסיו עם השחקנים, דבר שבלט בעיקר בעבודתו עם קבוצות בליגה הלאומית. לעתים קרובות לא שלט בלשונו והתבטא כלפי השחקנים בצורה מעליבה. אמנם מיד עם סיום האימון הוא הפך רגוע וסימפאטי אבל זה לא עזר למחות את הרגשת העלבון. אין לי ספק ששפר ער לבעיה זו ומשתדל להתגבר עליה. אולם הנסיון האחרון שלו עם בית"ר ירושלים הוכיח כי לא מצא עדיין את הפתרון המתאים. זוהי דוגמא קלאסית של מאמן שלמררות יכולתו המקצועית הגבוהה, המאזן שלו הוא שלילי.

שינוי התדמית

מאמן נוסף עליו רציתי להרחיב את הדיבור הוא הארי גיים, מאמנה האנגלי של קבוצת הפועל תל-אביב. כבר לפני שמונה שנים, כאשר הגיע לכאן לראשונה, נוכחנו כי הוא איש מקצוע מעולה. כאשר בא אלינו שנית, בעיצומה של העונה שעברה עת היה מצבה של הפועל תל-אביב בכי רע, הוכיח גיים שגם ללא כוכבים אפשר להסתדר, כאשר הנזק שהם גורמים עולה על התועלת שניתן להפיק מהם על המגרש. ואל יראה הדבר קל בעיניכם. איני מכיר מאמנים רבים שהיו מוכנים לוותר על כדוגלני נבחרת כמו רוני קלדרון וג'ורג' בורבה, בעיקר לאור מצבה הגרוע של הקבוצה.

גיים הוא דוגמא טובה למאמן שאינו נותן לביקורת וללחצים מבחוץ להשפיע על דרך המחשבה שלו וקו העבודה שהיתווה לעצמו. את התוצאות אנו רואים העונה וזה מוכיח שהקו בו נקט היה נכון. שחקני מלאי התפעלות ממנו. הוא מעביד אותם קשה באימונים, שומר על מרחק אבל מצד שני הוא יודע כיצד לפצות אותם עבור המאמץ שהם משקיעים. הוא שינה את שיטת התשלומים בקבוצה, תהדיר התלהבות בשחקנים והצליח לשנות את התדמית של הפועל תל-אביב בעיני הצופים.

הוא הוכיח גם כי הוא הוגן ואובייקטיבי. בעוד מאמנים רבים מעלים טענות נגד המאמן אדמונד שמילוביץ' בשל ריבוי האימונים של סגל הנבחרת, הביע גיים את דעתו שהנבחרת חייבת להיות מעל לכל וכי מספר האימונים שלה הוא לשיקולו הבלעדי של מאמן הנבחרת.

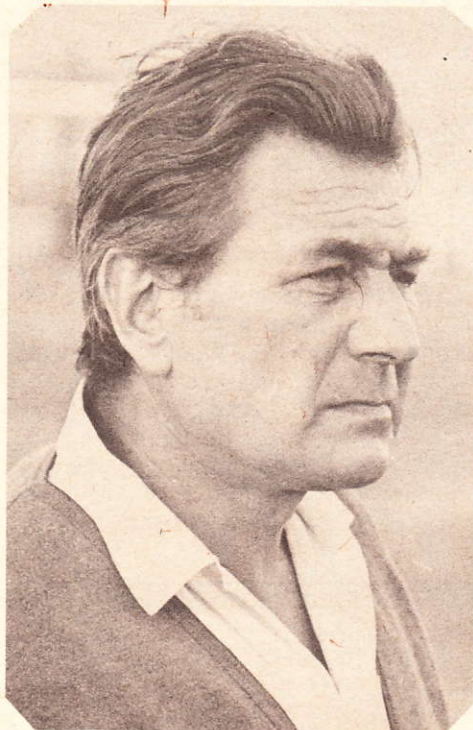
ארבע עונות רצופות

מקרה כמעט יוצא דופן בכדורגל שלנו הוא אליעזר שפיגל המשלים עתה את העונה הרביעית שלו עם קבוצת הכח-מכבי רמת גן וכבר מדברים על אפשרות שישאר עונה נוספת. לא אחזור ואמנה את מעלותיו. דיברו על כך רבות לאחרונה וכל המוסיף גורע. ברצוני להתרכז רק במה שאני רואה כגורם העיקרי להצלחת הקבוצה.

כאשר הגיע "לייזר" להכח, היתה הקבוצה במצב קשה ודאגתו העיקרית היתה בעונתה הראשונה. להשאיר את הקבוצה בליגה הלאומית. וכאשר עמד במשימה זו החל להתרכז בקידומה. השינוי ההדרגתי לטובת החל כאשר שינה שפיגל

את שיטת המשחק וביסס אותה על שמירה אישית של 4-5 משחקני ההגנה בתוספת מעבר מהיר מאוד מהגנה להתקפה. עד מהרה הוכח כי זוהי שיטה מצוינת עבור הכח. שפיגל מצא לכל שחקן את מקומו המתאים, שילב בהרכב מספר שחקני ספסל שרבים כבר הפסידו אותם והפיק מהם את המכסימום. בכך גם דאג לכך ש"הספסל" לא יהיה ממורמר.

מי שמזדמן היום לאימוני הקבוצה נוכח כי האימונים הם שיגרתיים למדי, ואינם מלווים כמעט תידורן טקטי. הסיבה לכך היא כי בשנה הרביעית לעבודתו בקבוצה, השחקנים כבר מתורגלים היטב וכל אחד יודע את תפקידו בעיניים עצומות. יש מעט מאוד לחדש בתחום הטקטי, ולא נותר אלא להמשיך ולתרגל את השיטה.

הארי גיים הוכיח שאינו נותן לביקורת וללחצים מן החוץ להשפיע על עבודתו בהפועל תל-אביב

באופן כללי אני בהחלט בעד קשר ממושך בין מאמן וקבוצה, זאת בתנאי ששני הצדדים שבעי רצון. היו רבים שיעצו לשפיגל לעזוב את הכח לאחר הוכיח בגביע המדינה לפני שנתיים. טענתם היתה כי אחרי שיא, יכולה לבוא רק נסיגה. התוצאות הוכיחו כי אחרי שיא אפשר לחזור לשיא גבוה יותר. מאמן אינו יכול לעשות עבודה לעומק ולבנות קבוצה בריאה לטווח רחוק. כאשר הוא יודע שבתום העונה יגיע מועד החוזה שלו לסיימו וכי הוא ימדה לפי התוצאות המיידיות שישגי.

בקבוצת הכח קשה לשלב כרגע צעירים נוספים מכיון שהקבוצה בתנופה ושואפת לזכייה בתואר האליפות. כמו כן ישנם כרגע בהרכב מספר שחקנים צעירים בעוד שגם הוותיקים עדיין אינם מתכוננים לתלות את הניצולים. בשיח שהיתה לי לאחרונה עם ה"בוס" של הכח, טוביה חיות, הוא העלה נקודה מעניינת. לדעתו השאיפה לאליפות היא דבר חיובי אולם החסרון הגדול שלה הוא שכאשר קבוצה "רצה" לאליפות קשה מאוד לתת הזדמנות לצעירים לשחק ול-התאקלם וזה מונע כמובן אפשרות להרחיב את

סגל הקבוצה. שילוב שחקני נוער הוא השקעה לעתיד המביאה בסופו של דבר לחסכון כספי ניכר. כי במידה והצעירים אינם משתלבים בזמן נאלצת הקבוצה לרכוש שחקנים מנוסים מן החוץ ולאור הנסיון זוהי השקעה שרק לעתים רחוקות היא משתלמת.

ביקורת קונסטרוקטיבית

ולסיום אסטה קצת מן הנורש אם כי גם השורות הבאות קשורות בעקיפין במאמן. קראתי בשבוע שעבר את רשימתו של העיתונאי יהודה גבאי שפורסמה בעיתון "חדשות הספורט" והדנה בלקחים שניתן להפיק אחרי ההפסד של הנבחרת במשחק נגד ספורטינג ליסבון. גבאי התייחס למצב הנבחרת באופן כללי, למשחק נגד ספורטינג בפרט ולבעיות אחרות-המעסיקות את הנבחרת כגון שילוב הכדורגלנים המקצוענים וכו'. מאמר זה יכול לשמש דוגמא לביקורת קונסטרוקטיבית. לא היה כאן נסיון להכות במאמן ובנבחרת מתחת לחגורה. היתה כאן הבעת דיעה של איש מקצוע בנושא השנוי במחלוקת. גבאי העלה גם הצעות כיצד לדעתו אפשר לעשות טוב יותר.

בין היתר טוען גבאי כי אי-הזמנת השחקנים המקצוענים לנבחרת דומה שהפכה אצל המאמן הלאומי לעקרון. לדעתו של הכותב יש להחזיר שחקנים אלה לנבחרת כיון שלטיאול כדאי לנסוע לא עם עקרונות אלא עם השחקנים הטובים ביותר.

אני שותף לדעתו של גבאי כי שובו של גיורא שפיגל לנבחרת יכול לתרום רבות ל-קידומה וכנ"ל לגבי מרדכי שפיגלר, אם אכן הוא מצוי בכושר מתאים. אבל נראה כי לגבוי של הקפטן לשעבר הוויכוח בשלב זה הוא תיאור רטי בלבד. לא ברור כלל אם קבוצתו תהיה מוכנה לשחרר אותו לכל משחק של הנבחרת ובמידת האפשר גם למחנות האימון שלה. לדעתי ללא תנאי זה לא יוכל שפיגלר להתאקלם ב-נבחרת.

איש כמובן אינו יכול לטעון שמבחינת יכולתו אין שפיגלר מתאים לנבחרת. להפך, לדעתי הוא עדיין עולה בהרבה, לאור כושרו בימי השיא שלו, על שחקני מרכז השדה של הנבחרת הנוכחית.

אבל בנבחרת של היום חל לא רק שינוי "פרסונלי" עם עזיבתם של "השנים" אלא גם שינוי בשיטת המשחק. לעניות דעתי רשאי מאמן הנבחרת, המנסה להחדיר את שיטת המשחק החדשה, לעמוד על כך שהשחקנים שיו-פיעו בטיאול יעברו עימו את שלבי ההכנה. מוטליה שפיגלר אינו יכול להשתתף בשלבי עבודה אלה וזו לדעתי הסיבה מדוע אין המאמן מזמין אותו לנבחרת.

נכון שיש גם באי-הזמנה זו מידה מסוימת של "פרינציפ". אבל באותה מידה אפשר לומר כי התעקשותם של אלה הדורשים לצרף את המקצוענים מבוססת גם היא על "פרינציפ".

נקודה נוספת שרציתי לציין היא שהמבקרים המציעים גישה אחרת בהכנת הנבחרת, ויכולו תמיד להודות ש"שמילו צדק" במידה והנבחרת תצליח בטיאול. במקרה של כשלון יתלו את הקולר במאמן אפילו אם יטה אוזן להצעותיהם. למאמן לא תהיה אפשרות כזו. כשלון בטיאול יהיה כשלונם שלו והוא יישאר בודד במערכה. משום כך נראה לי כי אנשי המקצוע חייבים לכבד את דעתו של המאמן. אפילו אם אינם מסכימים לה, כי בסופו של דבר אני בטוח שכולם רוצים בהצלחת הנבחרת.

(סוף מעמוד 17)

ודיור לשחקניה. ממוצע התשלומים שלה נע בין 600 ל-700 ל"י. רק שני שחקנים פתחו עסקים פרטיים: שרגא בר ואליעזר שלומוביץ. בהפועל באר-שבע ממוצע השכר הוא נמוך אם כי כמה שחקני מפתח נהנים מתנאים טובים. מאיר ברד הוא אחד מהם והוא אף קיבל העונה מענק בגובה של 15 אלף ל"י. בעיות עבודה ודיור נפתרות ללא קושי בקבוצה זו.

משחקי הליגה הלאומית מכניסים כיום לכל 16 הקבוצות סכום ברוטו של 4 מיליון ל"י לשנה. מתוך סכום זה מקבלים השחקנים כמיליון וחצי ל"י. למעשה, אחרי הורדת ההוצאות השוטפות בכל קבוצה, מוקדש מחצית סכום ההכנסה של הקבוצות לתשלומים לשחקנים. זהו סכום נכבד לכל הדיעות שבסופו של דבר הוא בא על חשבון דברים אחרים שהם חיוניים לקבוצה אבל אין לה אפשרות לממן אותם.

כדורגל מוכשר יכול תוך 10 עד 15 שנות פעילות לבסס את עתידו הכלכלי. הבעיה היחידה היא כי בעוד שהכדורגלן מקבל אין מעמדו הנוכחי מחייב אותו גם לתת תמורה מלאה. ה"שאלה היא רק כמה זמן יוכל להמשך המצב הזה.

מלך השערים ג'ון ריצ'י צוהל אחרי שהבקיע שער נוסף

לדרום-אפריקה כמאמן שחקן בקבוצת דרבן סי-טי. אבל בעקבות סדרת פציעות והעומס העצום של המשחקים, נקרא ג'ורג' לחזור הביתה. הוא עזר לקבוצה להגיע לגמר גביע הליגה והבקיע את השער השני שמאוחר יותר התברר כי היה שער הנצחון.

כמעט עשר שנים אחרי ביקורה הראשון, חוזרת עתה סטוק סיטי לישראל. קבוצה אנגלית טיפוסית שתעמיד אתגר נוסף בפני הנבחרת הישראלית.

"מומחי הגביע" מסטוק

(סוף מעמוד 17)

שיחק בעבר במדי ארסנל וטוטנהאם וביום טוב הוא אחד המכדררים הטובים בליגה האנגלית. הוא היה כוכב משחק גמר הגביע האנגלי ב-1967 בו ניצחה טוטנהאם את צ'לסי 1:2.

המורד שהצליח

הדמות הבולטת במרכז השדה הוא ג'ון מא' הוגי, שחקן נבחרת ויילס שהפך לכח המניע של הקבוצה עם מכירתו של מייק ברנארד לאברטון בקיץ שעבר. לצידו משחקים לסירוגין שניים מן "הזקנים" של הקבוצה: פיטר דובינג, הקפטן ובעבר שחקן מנצ'סטר סיטי, וג'ורג' איסטהאם, אחד השחקנים הבולטים של אנגליה בשנות ה-60 ושהופיע פעמים רבות בנבחרת האנגלית.

איסטהאם הוא כיום בן 36 ומונה לאחרונה גם כעוזרו של וודינגטון. הוא יהיה כנראה גם יורשו בעתיד הקרוב ביותר. לאיסטהאם חייבים הכדורגלנים האנגלים את העובדה שהם יכולים להשתכר כיום סכומי-עתק. הוא הגיש תביעה לבית המשפט העליון נגד הנהלת הליגה האנגלית ומועדון ניוקאסל יונייטד — וזכה בה. בפסק הדין קבע השופט כי חוקי ההעברה וה"חוזים" של הכדורגלנים האנגלים אינם הוגנים ומעמידים את הכדורגלנים במעמד של עבדים. כתוצאה מכך בוטל הגג על משכורות הכדורגלנים באנגליה וכל אחד מקבל כיום לפי שוויו. זה היה ב-1963 והחלטת בית המשפט איפשרה לאיסטהאם לעבור לארסנל למרות שניו-קאסל סירבה לשחררו. הוא עשה קאריירה מזהיר בה במועדון זה לפני שהצטרף לסטוק והפך לאחד מעמודי התווך שלה.

בעונה שעברה קיבל רשות ממועדונו לצאת

תחרות בינלאומית בכדורגל

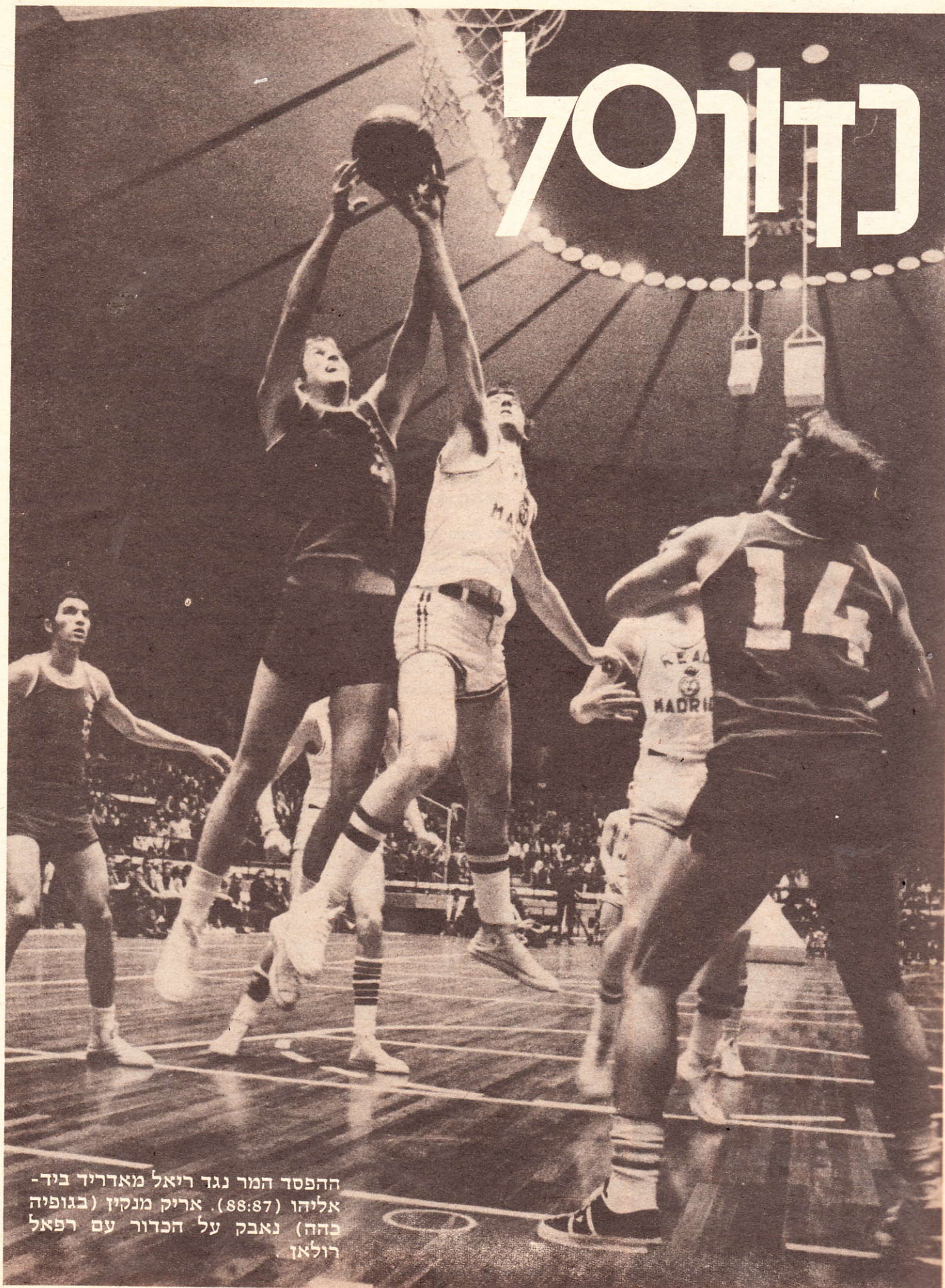

ביום שלישי 6.3.73
בשעה 8 בערב
באיצטדיון "בלומפילד" ביפו

בין סטוק סיטי (אנגליה) ונבחרת ישראל

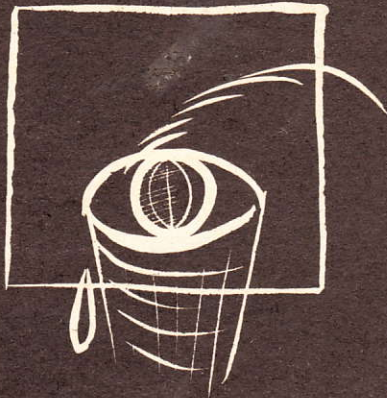
כרטיסים בכל הסוכנויות
לחיללים כרטיסים במשרד קצין העיר תל-אביב

כדורסל

ההפסד המר נגד ריאל מאדריד ביד-
אליהו (88:87). אריק מנקין (בגופיה
כהה) נאבק על הכדור עם רפאל
רולאן

שני שחקני עבר
והקפטן הנוכחי
מסכמים את משחקי
מכבי ת"א ברבע גמר
גביע אירופה לאלופות
בכדורסל

קשה היה לדווש יותר

מאת רפאל נאה

שטרקמן: "תשאל את כל העתונאים שראיינו אותי לפני המשחקים. אז אמרתי שלא נעלה והמאמן יהיה קשה מדי עבורנו. אבל במהלך ההתמודדויות ניתנה לנו הזדמנות נדירה, אותה החמצנו בגלל חוסר מזל וסיבות תלויות. יכולנו לעלות לחצי הגמר. האפשרות שאלופת ברית המועצות תתמודד נגדנו היתה קרובה מאד. במשחק הגומלין נגד הכוכב האדום הובלנו בפתיחה בהפרש של 7 נקודות (10:17) צרף אותן ל-11 שהישגנו בתל-אביב והרי היה לנו פער של 18 נקודות".

● מה לגבי העתיד? האם הניהול צריך להעשות על בסיס מקצועי יותר, כנהוג בכל הקבוצות הגדולות באירופה?

כהן-מינץ: "איני יודע איזה חומר קיים בקבוצות הנוער של המועדון. הצעתי לקחת דוגמא מהכוכב האדום. היתה להם קבוצה טובה שנדררה אחרי פרישת כמה וותיקים. במשך השנים הוקמה שם קבוצה חדשה שהתברגה מחדש בצמרת. אל לנו לשכוח ששטרקמן וברודי אינם כבר בגדר של צעירי. ואם אני מוריד שניים אלה נותרים בקבוצה עוד שלושה-ארבעה שחקנים טובים ותו לא.

ישנו בקבוצה שחקן מוכשר — כוונתי למיקי ברקוביץ. אבל בסיכום שילמה הקבוצה במפעל האירופי את מחיר אי שיתופו במשחקים. ברוב המשחקים (להוציא את זה נגד ריאל ביד אליהו) בהם שותף, איבד את הראש".

אבידן: "בעיית הכסף נפתרה. מכבי תל-אביב צברה העונה הכנסה גבוהה. חלק מהכסף צריך להשקיע בהבאת שחקן גבוה בעל רמת, ולא אחד כמו רון דאנלופ ששיחק חשנה. דאנלופ הוא אומנם שחקן טוב. אבל על מנת להצליח בגביע אירופה צריך שחקן מסוגו של הכושי מוילס אייקן. כאשר היה בשיאו והופיע בריאל מאדריד. שחקן כזה עולה אלפי דולארים, אבל זו השקעה משתלמת".

● ומה לגבי שחקן חוץ, האם נחוץ כזה למכבי?

אבידן: "בארי ליבוביץ" יכול היה לעזור. בעניין מקצוענות — אני מכיר את השחקנים. כולם

כטיבל החורף של כדורסלני מכבי תל-אביב בגביע אירופה ב-כדורסל כבר מאחורינו. בצד כמה נצחונות מזהירים נחלה הקבוצה מספר תבוסות צורבות. אבל בסי-כום העמידו קבוצות הכוכב האדום בלגראד, זימנטאל מילאנו וריאל מאדריד את מכבי תל-אביב במקו-מה.

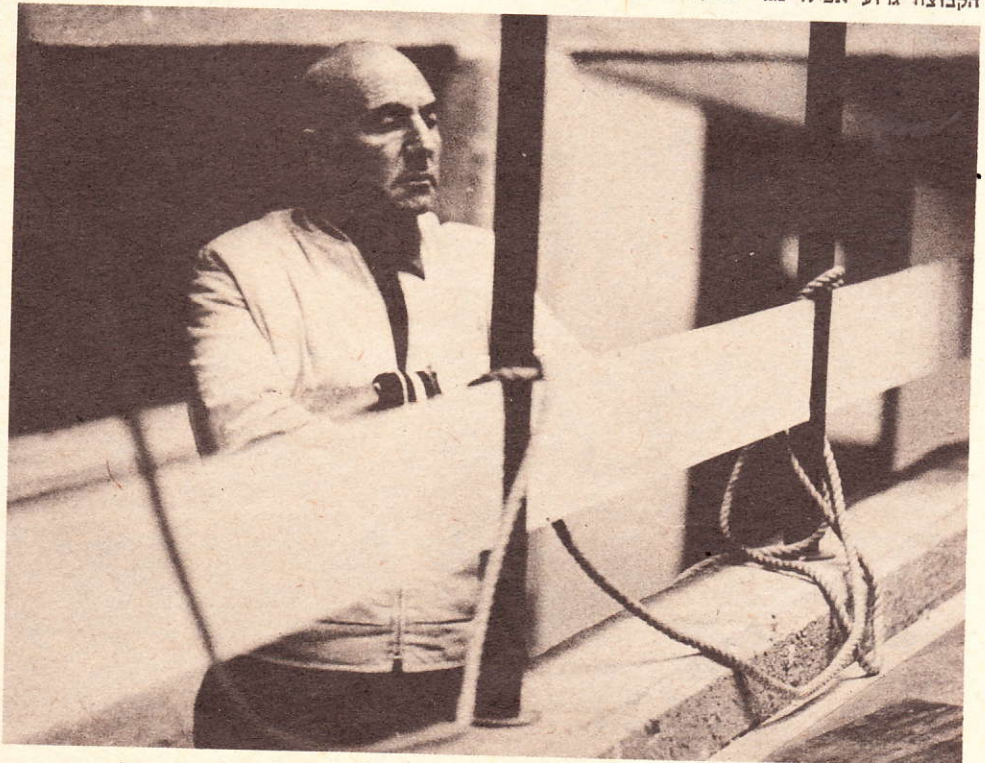
האם מיצה מכבי תל-אביב את כל יכולתו במשחקים או שמא גרמו המשחקים לאכזבה? מה על המועדון לעשות בעתיד כדי להצליח יותר במפעל האירופי? האם השיפוט העויין בכמה משחקים היווה גורם מכריע לאי-עלייתה של הקבוצה לשלב חצי-הגמר?

על שאלות אלה ואחרות מנסים לענות שני שחקני העבר — תנחום כהן-מינץ ואמנון אבידן וראש הקבוצה חיים שטרקמן.

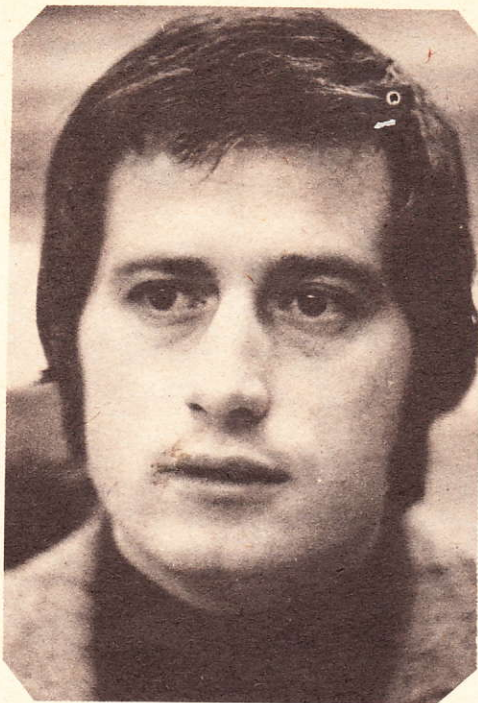
● האם אתם מאוכזבים מהופעתה של מכבי תל-אביב בכללותה?

כהן-מינץ: "בהחלט שלא. להפך — הייתי אומר כי ההופעה הפעם גרמה לי אפתעה. כי מכבי תל-אביב היתה קרובה מאד לחלוף על המשוכה היוגוסלבית. ואח"כ בא משחק הגומלין המצויין נגד זימנטאל. אלא שבמשחק נגד ריאל מאדריד גילתה הקבוצה שוב את רמתה האמיתית".

אבידן: "ברור שאני מאוכזב כי הרי עם האוכל בא התאבון. לפני פתיחת המשחקים העונה לא הייתי מוכן לחתום על כך שמכבי תל-אביב תגיע אפילו לרבע הגמר. אבל, אילו שובצה הקבוצה לדוגמא בבית אחד עם נציגות רומניה וצ'כיה ייתכן והפסטיבל היה נמשך. לרעתי החמצנו הזדמנות גדולה לנצח בסיכום שני המשחקים את זימנטאל והכוכב האדום. משחק ההפסד ביד אליהו נגד ריאל אינו יכול לשמש קנה מידה היות ולמכבי כבר לא היה אתגר. וכאשר אין לה על מה להלחם משחקת הקבוצה גרוע אפילו נגד הפועל אשדוד-יעקב".

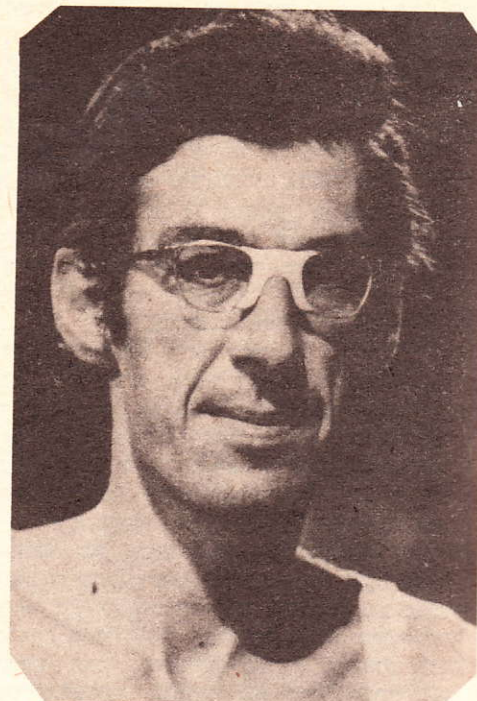
מאמן מכבי תל-אביב, יהושע רוזין, "מרגל" באימון של זימנטאל.

חיים שטרקמן: „אמרתי שהמאמץ יהיה קשה מדי עבורנו“.

אמנון אבידון: „החמצנו הזדמנות גדולה“.

תנחום כהן-מינץ: „ההופעה גרמה לי אפתעה“.

אירופה אחרי שחזו במשחקים?

כהן-מינץ: „בארץ לא נמשכתי היות והקבוצה שיחקה טוב. בחוץ לא הייתי, ויכולתי רק לאכול את הטלוויזיה. במשחקים בהם חזיתי התגלו הלי-קויים הבסיסיים, אלה הידועים מהעבר. אין זה סוד שמכבי לא יודע לשחק נגד שמירה אזורית, דבר שבלט מאד במשחק נגד ריאל“.

אבידון: „לעתים נתפסתי להרגשה כי אני מעוניין ליטול חלק במשחק. נסחפתי בהתלהבות הכללית של השחקנים. זו גם הסיבה שנסעתי לראות את משחק הגומלין במאדריד“.

נגד השחקנים שלנו עבירות רבות כבר בפתיחה, דבר שהוריד את המוראל. השופטים מהווים את אחת הסיבות לאי עלייתנו לחצר הגמר“.

אבידון: „שופט ביתי נותן בדרך כלל יתרון 10-15 נקודות, אבל הפעם זה לא היה כך. השופ-טים גרמו במידה מסוימת להוצאת מכבי מהמשך המאבק. אילו למשל היה השופט הטורקי טופוזגלו מעוניין שמכבי תעבור את זימנטאל ותנצח בהפרש של מעל ל-34 נקודות, הוא היה עושה זאת“.

● שאלתי את כהן-מינץ ואבידון - אם לא התגעגעו לשוב למסגרת גביע

פרט לשמואל אבישר הם עצמאים ולא יוותרו על עבודתם לטובת הכדורסל“.

שטרקמן: „דעת הרוב היא שצריך לחזק את הקבוצה בכדורסלן זר אחד בלבד בעל רמה. זה יצטרך להשתלב במסגרת הקבוצתית שלנו ולא להפך, כפי שהיה עד כה. אפילו במצב של היום ניתן להגיע רחוק. צריך לשנות את פני הדברים ולהכריח את השחקנים להתייבב לכל האימונים. כיום אין משמעת ואין מסגרת קבוצתית ואני מוציא את עצמי מן הכלל“.

● האם זו היתה עונת השיא של מכבי תל-אביב?

כהן-מינץ: „לפני שש שנים, כאשר הופענו בגמר גביע אירופה למוחזקות גביע, ושנה לאחר מכן ברבע הגמר בגביע האלופות, שיחקנו יחסית טוב יותר“.

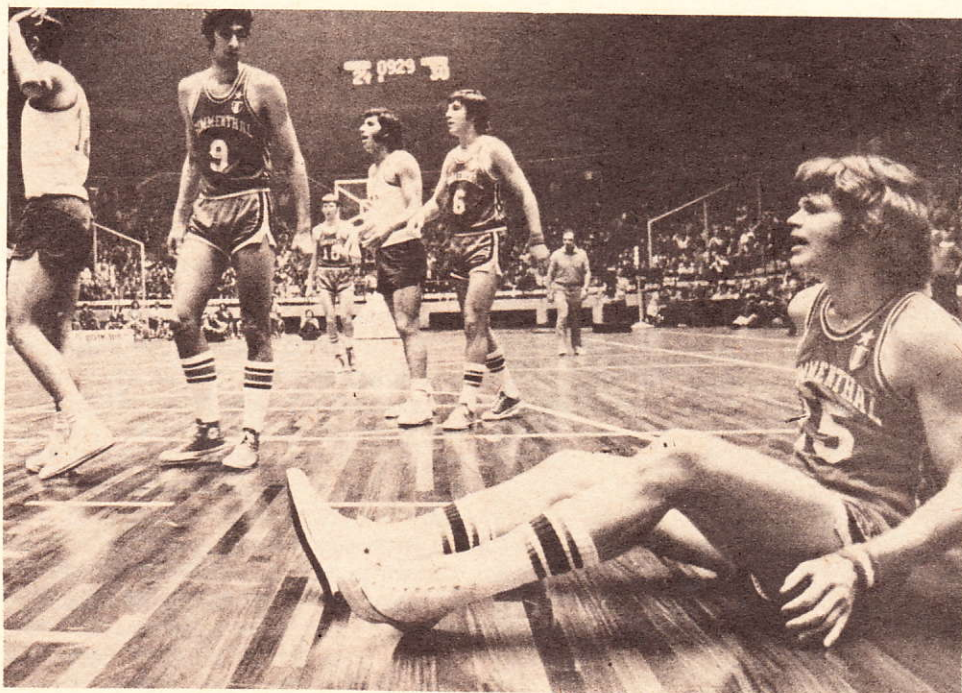
אבידון: „אני מתגעגע לימי 1968 — אם כי קשה לי לקבוע אם השיא היה אז. מכבי ת"א נשארה אותה הקבוצה שהביאה את הכדורסל שלנו לשואים. וכמו שדאגו בזמנו שיקומו מחליפים לתני, שטרקמן ואבידון, אני משוכנע שיבואו מחליפים לאלה המופיעים היום“.

שטרקמן: „ב-1967 הופענו אומנם בגמר גביע אירופה. אבל העונה דבקה מחלת הכדורסל בכל חוגי העם. ממש שוגענו את המדינה עם המשחקים שלנו“.

● מכבי תל-אביב קופחה בכמה מ-משחקה ע"י השופטים. מאמנה יהושע רוזין טען כי לאנשי המשרוקית היה חלק פעיל בכך שהקבוצה לא עלתה ל-גמר, מה דעתכם?

כהן-מינץ: „כדורסלני מכבי לא ליקקו אומנם דבש אצל השופטים. אבל לאלה לא היה גורם מכריע באי עליית הקבוצה לחצי הגמר“.

שטרקמן: „השופטים שונאים אותנו. מתחילת המשחק עלינו לשחק נגד השופטים. אלה פסקו

בלהט המאבק עם זימנטאל (נצחון מכבי 113:88): ארט קאני (על הארץ) ג'וזפה ברומאטי (6), מיכה שוורץ, מאורו צ'ריוני (10), רנצו באריביירה (9) ויוסף לזיה.

סטאטוס-קוו בכדורסל האירופי

חקיה כאשר נכנעה בווארזה בהפרש של 13 נקודות. אבל הרוסים יכלו להרשות לעצמם הפסד כזה מאחר וניצחו בביתם ביתרון גדול של 21 נקודות. הרוסים לא קלעו באף אחד ממשחקיהם מאה נקודות אבל מאידך הוכיחו כי בכדורסל המודרני ההגנה עדיפה על ההתקפה כאשר ספגו 453 נקודות בלבד בשישה משחקים (ממוצע של 74 למשחק). גם איגניס גילתה יכולת טובה בהגנה ואין ספק כי אם יפגשו שתי קבוצות אלה בגמר צפוי מאבק חריף שיסתיים לבטח בתוצאה נמוכה.

אם היתה אפתחה בשלב רבע הגמר היה זה כשלונה של ריאל מאדריד. גם הנצחון על מכבי תל-אביב במחזור המשחקים האחרון, אינו יכול להמתיק את הגלולה המרה של המאדרידים שלראשונה מזה 12 שנה נכשלו לעלות לפחות לחצי הגמר. במשך תקופה זו שיחקה ריאל שבע פעמים בגמר וארבע פעמים זכתה בגביע.

דווקא העונה קיוותה ריאל לחזור לגמר אחרי הפסקה של ארבע שנים ואחר ההצגה הגדולה שלה במשחק הראשון עם זימנטאל (נצחון 94:76) נראה היה כי לא יהיה כוח שיוכל למנוע מריאל הופעה בחצי הגמר. אבל פציעתו של קליף לויק, שחקן הציר האמריקני-ספרדי במשחק ליגה נגד ברצלונה, "גמרה" את ריאל ופתחה את הדרך בפני הכוכב האדום בלגראד.

הכוכב סלבניץ

קבוצה סימפטית זו הוכיחה יכולת התאוששות נפלאה כאשר ניחתה עליה מהלומה דומה לזו של ריאל. כוכב הקבוצה, ליובודראג סימונוביץ', הסתכסך עם ההנהלה ולא התייצב למשחק הגומלין נגד מכבי תל-אביב (אחרי שקלע 38 נקודות ביד-אליהו). למרות זאת מחקר היוגוסלבים הפך רש של 11 נקודות לחובתם מול המכבים, ניצחו פעמיים את ריאל ורק כאשר מקומם בחצי הגמר הובטח, הרימו ידיים בפני זימנטאל.

במידה רבה אחראית לכך שהכוכב האדום משחקת בחצי הגמר, קבוצת מכבי תל-אביב שהיתה קרובה להנחת נוק-אאוט ליוגוסלבים בביתם אבל שמטה בצורה רשלנית את ההזדמנות הזאת. הכוכב האדום העמידה גם את "הכוכב" של משחקי רבע הגמר בבית א' — זוראן סלאבניץ', רכז המשחק הנפלא שלה שהיה כיח כי הוא אחד הכדורסלנים הטובים באירופה כיום.

אין ספק שזימנטאל היתה הקבוצה הטובה ביותר בבית זה וגם היא צברה את מלוא 6 הנקודות אם כי נוצחה פעמיים במשחקי חוץ. את התבוסה שנחלו האיטלקים בתל-אביב (88:113) אפשר לייחס בעיקר לכך שהם ניצחו שבוע קודם לכן במילאנו בהפרש בן 34 נקודות. אין כמעט ספק כי אילו הסתיים המשחק במילאנו בהפרש נמוך יותר, היו שחקני זימנטאל משחקים לגמרי אחרת ביד-אליהו.

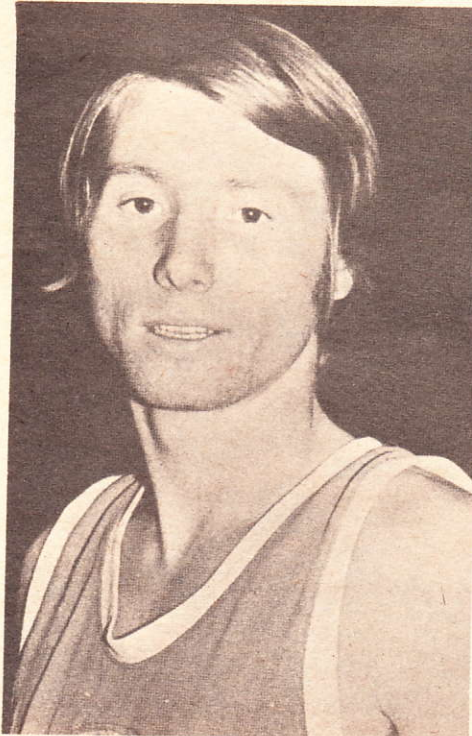
זימנטאל היתה הקבוצה שהשיגה את מספר הנקודות הגבוה ביותר בשלב רבע הגמר — 552 בשישה משחקים (ממוצע של 92 למשחק). היא הקדימה את מכבי תל-אביב בשתי נקודות בלבד. מכבי קלעה פעמיים 113 נקודות, מספר ששום קבוצה אחרת לא השיגה (זימנטאל קלעה פעמיים 108 נקודות). אבל מאידך היתה האלוף הישראליית זו שספגה את מספר הנקודות הגבוה ביותר בין שמונה הקבוצות — 576 בשישה משחקים (ממוצע של 96 למשחק) והיתה הקבוצה היחידה שפעמיים ספגה למעלה ממאה נקודות. עד למחזור המשחקים האחרון נראה היה כי לספרד לא יהיה גם ייצוג בחצי הגמר לק-

נקודות בלבד. אבל בעוד שזימנטאל שיחקה בהרכבה המלא הופיעה איגניס ללא כוכבה ה"מכסיקני" המצוין מנואל ראגה המשחק העונה רק בתחרויות גביע אירופה. ראגה זה "שווה" לפחות 15 נקודות ונראה כי הוא יטה את הכף לזכות איגניס עת יערכו שני משחקי "הדרבי" האיטלקי.

האכזבה של ריאל

ברור כי צפויים כאן שני מאבקים סוערים ואיגני משוכנע כלל שמאמנה של זימנטאל, צ'וא"ה רוביני, שבע רצון מהמצב. יתכן והיה מרגיש נוח יותר אילו היה על קבוצתו לשחק בחצי הגמר נגד הרוסים אם כי כרגע נראית צ.ס.ק.א. קבוצה החזקה ביותר באירופה.

צ.ס.ק.א. צברה את מלוא הנקודות בבית ב' של רבע הגמר ונחלה הפסד יחיד בששת מש-

זוראן סלאבניץ',
הכוכב הגדול של רבע הגמר

ברית המועצות, יוגוסלביה ואיטליה, המדינות שדורגו לפי סדר זה באליפות אירופה האחרונה בכדורסל שהיתה ב"גרמניה" ב-1971, הוכיחו פעם נוספת את עליונותן על שאר אירופה. עם השלמת שלבי רבע הגמר בתחרויות על גביעי אירופה בכדורסל השתלטו שלוש הגדולות על המשך המשחקים בצורה ברורה ומשכנעת.

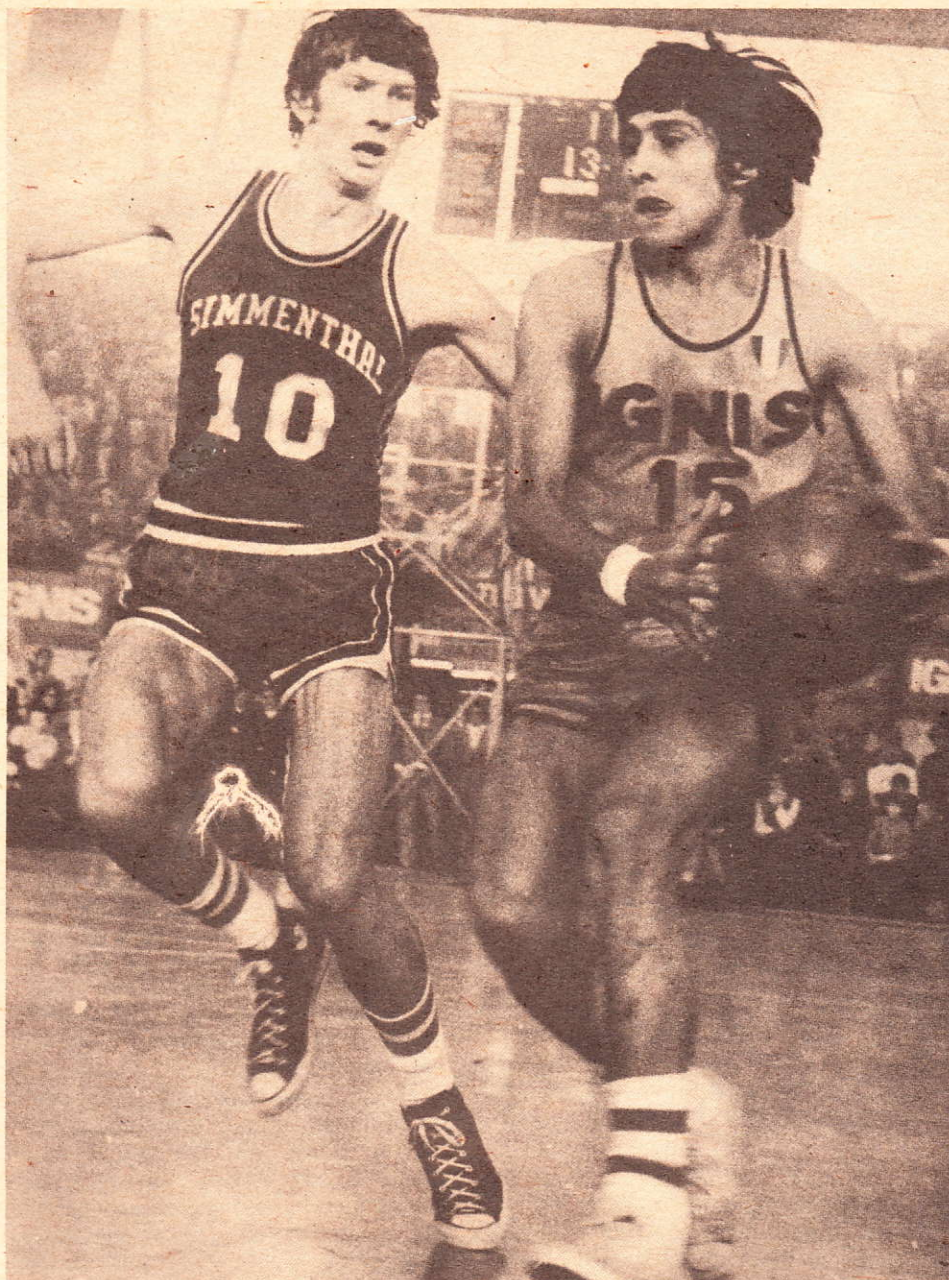
מתוך שמונה הקבוצות שעלו לשלבי חצי הגמר בגביע האלופות ומחזיקות הגביע, שבע מייצגות את שלוש הגדולות. רק קבוצת חובנטוד בדלונה, הנציגה הספרדית בתחרויות למחזיקות גביע, הצליחו להסתנן לחברות הגדולות.

תופעה זו חוזרת כמעט מדי שנה. מאז 1969, כאשר ריאל מאדריד נוצחה בגמר ע"י צ.ס.ק.א. מוסקבה (99:103) נערכו משחקי הגמר בגביע האלופות בין קבוצות מברית המועצות, איטליה ויוגוסלביה. יתר על כך: בשלושת משחקי הגמר האחרונים הופיעה הקבוצה האיטלקית איגניס ווארזה ופעמיים זכתה בגביע.

אשתדק ניצלה הנציגה היוגוסלבית יוגופלס-טיקה ספליט את היעדרם של הרוסים, שויתרו על השתתפותם בתחרויות כדי להכין את נבחרתם הלאומית למשחקים האולימפיים, והעפילה לראשונה לגמר. אבל לאור יחסי הכוחות בקרב צות האירופיות אפשר לומר בוודאות כי השנה ייערך שוב גמר רוסי-איטלקי וסביר מאוד להניח שקבוצות צ.ס.ק.א. מוסקבה ואיגניס ווארזה תהיינה הפניליסטיות בגמר בליאז'.

זאת משום שקשה להאמין שקבוצת הכוכב האדום בלגראד תוכל להפתיע את הרוסים וזו רק בגלל היעדרם של שחקנים גבוהים שיוכלו להתמודד בכוחות שקולים עם ענקים כמו אנדרייב (2.15 מ') וזארומוחאמדוב (2.07 מ'). אם נוסף כי בקבוצה זו משחקים גם סרגיי בלוב הנפלא ואיבן אדשקו, שניהם שחקני החמישייה הראשונה של ברית המועצות וכמו כן עוד כמה בינלאומיים אחרים, נבין כי לדראגן קאפיציץ' וחבריו לא יהיה הרבה מה לומר בשני משחקי חצי הגמר.

מאידך נראית איגניס ווארזה בשלה יותר לגמר מאשר יריבתה הגדולה זימנטאל מילאנו. השתיים התמודדו לא מכבר במשחק ליגה במילאנו בו ניצחה זימנטאל בהפרש של ארבע

מנואל ראגה (מימין) ומאורו צ'ריוני יפגשו בחצי הגמר ב"דרבי" האיטלקי בין איניס וזימנטאל

כי יוגופלסטיקה איבדה העונה את כוכבה פטר סקאנסי, המשחק באיטליה, נראה כי לאיטלקים תהיה עדיפות קלה.

לספרד יהיה ייצוג כפול בחצי גמר גביע קוראץ' בדמותן של שתי קבוצות מהעיר ברצלונה: פילומאטיק וברצלונה. הראשונה עלתה ללא קושי מאחר והקבוצה היוגוסלבית רבוט-ניצקי סקופיה פרשה מהתחרויות. ברצלונה נאלצה לעמוד קשה והיא ניצחה את דנאן הצרפתית רק לאחר הארכה. איטליה תהיה מיוצגת ע"י פורסט קאנטו בעוד שהקבוצה הרביעית תהיה ראסינג מאלין הבלגית.

גם בתחרויות הנשים אין הרבה חדש. הרוסיות נותנות את הטון בשתי החזיתות אבל בעוד שהמשחקים למחזיקות גביע עומדים בסימן על-יונותן של המזרח-אירופיות, באו קלרמון-פראן (צרפת) וגיאס סאן-פובאני (איטליה), ופרצו ל-שלב חצי הגמר בגביע האלופות. הצרפתיות הכניעו את כל יריבותיהן בבית ב' בעוד שהאיטליות נוצחו רק ע"י מחזיקות הגביע, דאוגאוטה ריגה.

בוצות מחזיקות גביע. זאת אחרי שחובנטוד בדלונה נוצחה במחזור הראשון ע"י יוגופלסטיקה ספליט והפסידה בביתה נגד סטיאואה בוקרשט (שהוציאה ממעגל המשחקים את מכבי רמת-גן) בהפרש בן ארבע נקודות. אבל שחקניה המנוסים של חובנטוד הוכיחו כי קבוצה טובה יכולה להצליח גם מחוץ לביתה והם גברו על הרומנים באולמס ביתרון של שמונה נקודות.

חובנטוד היא משתתפת קבועה בתחרויות אלה מאז החלו ב-1967. אבל עד כה לא הצליחה להעפיל לגמר. ואין להניח כי תעשה זאת השנה מאחר ועליה להתמודד בחצי הגמר עם ספרטק לנינגראד.

מאידך צפוי מאבק מרתק ופתוח במשחק ה"שני בין יוגופלסטיקה פינליסטית האלופות דאשטקד, ומובילקאטרו מילאנו. קבוצה איטלית קית זו נמצאת בחלק התחתון של טבלת הליגה אבל במשחקי גביע אירופה משחק בשורותיה אמריקני נוסף, דניס גריל, המשתתף פעולה עם חברו האמריקני הקבוע ביל יורה. ולאור העובדה

גביע אירופה (רבע הגמר) לאלופות

בית א'

76:94	זימנטאל מילאנו	ריאל מאדריד
72:92	זימנטאל מילאנו	ריאל מאדריד
102:113	הכוכב האדום בלגראד	מכבי ת"א
88:103	הכוכב האדום בלגראד	מכבי ת"א
74:108	זימנטאל מילאנו	מכבי ת"א
88:113	זימנטאל מילאנו	מכבי ת"א
77:74	הכוכב האדום בלגראד	ריאל מאדריד
70:80	הכוכב האדום בלגראד	ריאל מאדריד
88:87	ריאל מאדריד	מכבי ת"א
75:87	מכבי ת"א	ריאל מאדריד
85:108	זימנטאל מילאנו	הכוכב האדום
80:74	זימנטאל מילאנו	הכוכב האדום

טבלה

6	512:552	זימנטאל מילאנו
4	533:521	הכוכב האדום בלגראד
2	487:785	ריאל מאדריד
0	576:550	מכבי ת"א

בית ב'

80:102	איניס ווארזה	סלביה פראג
83:91	סלביה פראג	איניס ווארזה
94:80	דינאמו בוקרשט	צ.ס.ק.א. מוסקבה
64:83	צ.ס.ק.א. מוסקבה	דינאמו בוקרשט
94:79	סלביה פראג	צ.ס.ק.א. מוסקבה
76:77	צ.ס.ק.א. מוסקבה	סלביה פראג
60:84	איניס ווארזה	דינאמו בוקרשט
81:82	דינאמו בוקרשט	איניס ווארזה
83:99	סלביה פראג	דינאמו בוקרשט
64:100	דינאמו בוקרשט	סלביה פראג
76:97	צ.ס.ק.א. מוסקבה	איניס ווארזה
65:78	איניס ווארזה	צ.ס.ק.א. מוסקבה

טבלה

6	453:510	צ.ס.ק.א. מוסקבה
4	475:504	איניס ווארזה
2	505:469	דינאמו בוקרשט
0	539:479	סלביה פראג

גביע אירופה למחזיקות גביע

בית א'

83:109	מובילקאטרו מילאנו	ספרטק ברנו
74:79	ספרטק ברנו	מובילקאטרו מילאנו
57:72	ספרטק לנינגראד	מובילקאטרו מילאנו
56:59	מובילקאטרו מילאנו	ספרטק לנינגראד
82:74	ספרטק ברנו	ספרטק לנינגראד
77:82	ספרטק לנינגראד	ספרטק ברנו

טבלה

4	257:290	ספרטק לנינגראד
2	288:299	מובילקאטרו מילאנו
0	347:313	ספרטק ברנו

בית ב'

71:90	יוגופלסטיקה ספליט	חובנטוד בדלונה
62:76	חובנטוד בדלונה	יוגופלסטיקה ספליט
80:87	סטיאואה בוקרשט	יוגופלסטיקה ספליט
61:82	יוגופלסטיקה ספליט	סטיאואה בוקרשט
81:77	חובנטוד בדלונה	סטיאואה בוקרשט
72:64	סטיאואה בוקרשט	חובנטוד בדלונה

טבלה

4	295:314	יוגופלסטיקה ספליט
2	297:296	חובנטוד בדלונה
0	311:293	סטיאואה בוקרשט

יצת קשה לשבת ולכתוב על ה-
איש שפר. להורות על האמת לא
חשבתי אי-פעם לכתוב, לתאר ו-
לספר על אדם שנה רבים מכירים
אותו וחלוקים בדעתם עליו. אבל
הנסיבות דורשות רשימה כזו, בה
אנסה לשחזר את תקופת שפר ב-
בית"ר ירושלים ואעמוד על הסי-
בות שגרמו לכך ששפר ייפרד מן
הקבוצה בעיצומה של העונה.

תמיד גרסתי, ואני בדיעה זו גם היום, שאין
זה מתפקידו של שחקן לבקר את מאמנו. הכלל
שהינחה אותי תמיד בחיים הספורטיביים הוא
שקבוצה היא העושה את המאמן ולא להפך. מא-
מנים רבים עשו לעצמם שם והצליחו בקבוצה
אחת ואיבדו את עולמם בקבוצה אחרת. שיהיה
ברור לכולם: מה שקורה בקבוצה תלוי קודם
כל בשחקנים.

על המגעים עם עמנואל שפר גודע לי בעת
פגרת הקיץ האחרונה מיו"ר אגודת בית"ר ירו-
שלים. יהושע מצא. מסתבר כי קשה מאוד היה
לשכנע את שפר לקבל על עצמו את תפקיד
המאמן בירושלים. הוא היסס, לא היה בטוח.
אפילו סרב אבל בסופו של דבר הסכים. אין
זה גם סוד שהוא קיבל את המשכורת הגבוהה
ביותר בין המאמנים הישראלים וזאת כמובן
לא בחסד אלא בזכות. נאמר לי כי שפר העמיד
דרישות כספיות גבוהות במיוחד בתקווה שיקבל
תשובה שלילית...

כאשר סוכמו סופית הדברים עם שפר, שהתה
הקבוצה בחו"ל. לרגל עיסקי נאלצתי להשאיר
בארץ ומשום כך הייתי מן הראשונים שנתבקשו
להביע את חוות דעתם בקשר למאמן החדש.
בשיחה שהייתה לי עם מר מצא קיבלתי את
הרושם שהוא בטוח בהצלחת "השידוך" וב-
תוצאות שיבואו בעקבותיו. אמרתי אז ליו"ר
שמבחינה מקצועית אין ספק ששפר הוא המאמן
מספר אחד בארץ אך הבעיה תהיה כיצד להת-
גבר על יחסו הנוקשה וחסר הפשרות אל השח-
קנים. סיכמנו כי בעזרת הבנה ורצון טוב של
שני הצדדים, ניתן יהיה לפתור את הבעיות על
הצד הטוב ביותר.

סימני עצבנות ראשונים

את האימונים לקראת העונה הנוכחית הת-
חלנו בהדרכתו של ד"ר מתי קרניץ היות ושפר
שהה בחו"ל לרגל עסקיו. לעניות דעתי החל
שפר עצמו בעבודה מאוחר מדי ופתחנו את
העונה בצורה צולעת. האימונים הראשונים ב-
הדרכת שפר היו התקופה היפה ביותר שלי
בבית"ר ירושלים. אימונים קשים, אפילו מפר-
כים אך יחד עם זאת מעניינים ומגוונים בצורה
שרק שפר יכול להעביר.

דמותו של שפר החלה להצטייר בעינינו עם
תחילת המשחקים. המשחק הרשמי הראשון של
העונה היה בנהריה במסגרת הגביע. יצאנו לעיר
הנופש הצפונית כבר ביום שישי ומיד נוכחנו
שיש לנו עסק עם מאמן מקצועי מדרגה ראשונה.
הוא הקפיד אפילו על האוכל ושאר עניינים
קטנים, דברים שלא הורגלנו אליהם בעבר. הוא
דרש מן השחקנים להוריד במשקל ולהקפיד
על חיים ספורטיביים.

רות שלא תמיד היו בכושר סביר. וכדוגמא
ראשונה אביא את עצמי. איני זוכר בכל הקשר
יירה שלי עונה כל כך חלשה. היו לי וויכוחים
קשים מנשוא עם שפר. הייתי מוכן לקבל את
ביקורתו אבל לא בצורה עולבת ובמיוחד לא
בפניהם של כדורגלנים צעירים. שפר היה פונה
אל השחקנים בצורה מאוד לא סימפטית. שוב
ושוב חזר בפניהם כי למעשה לא היה צריך
להרכיב אותם אבל הוא עושה זאת מחוסר
ברירה כיוון שאין ברשותו מחליפים. אני שואל:
אם אין מחליפים טובים מדוע לתת הרגשה
לאלה המשחקים שאין להם בעצם מה לחפש
בקבוצה?

לזכותו של שפר ייאמר כי נהג לומר את
דבריו ישר בפנים ומעולם לא מאחרי הגב.
הוא טען תמיד כי אופיו אינו מאפשר לו לשקו
ולחלק למישהו מחמאות כאשר הוא חושב אחרת
דעתי האישית היא שמאמן חייב להיות קודם
כל דמות אבהית, פסיכולוג טוב ובשטח זה
נכשל שפר.

ניהול חשבונות

צרות צרורות נגרמו לנו ע"י קבוצות או
שחקנים שרצו לאון חשבונות עם שפר. אחרי
שנוצחו הייתי קורא בעיתונים ראיון עם כדור-
גלן זה או אחר בו הודה כי השקיע מאמץ מיוחד
במשחק מכיון שיש לו חשבון עם שפר. שניפה
אותו מן הנבחרת.

גם העיתונות לא עזרה לשיפור האווירה.
להפך. מעולם לא נכתב כל כך הרבה על בית"ר
ירושלים כמו בחודשים האחרונים. נראה כי
כולם ניסו לנגח את שפר. והמשבר הרציני הרא-
שון פרץ בעקבות כתבה בעיתון. היה זה למחרת

שפר האחר התגלה בעת המשחק. צעקותיו
וגערותיו החלו לתת סימני עצבנות בקרב
השחקנים. התוצאה הבלתי משכנעת והתקרית
שפרצה בעת המשחק בין ארצי בן-יעקב ויו"ר
סורינוב, ללא תגובה הולמת של האחראים, גרמו
ליצירתו של כדור השלג שהידרדר עד הלום.

קיוונו לעלות על דרך המלך עם פתיחת
משחקי הליגה. אבל גם כאן לא באו התוצאות
המקוות למרות האימונים הקשים של שפר.
שחקנים בטוחים בהרכב שמרו על מקומם למ-

כדורגל זה עסק קבוצתי

(סוף מעמוד 6)

כי הכדורגל כיום, יותר מתמיד, הוא עסק. וכך יש להתייחס אליו. וכמו כל עסק אחר הוא צריך להיות מאורגן טוב כדי שיצליח. לא מספיק שיש שחקנים ומאמנים טובים. חשוב שתהיה הנהלה רצינית, היודעת מה היא רוצה והמסוגלת לספק למאמן ולשחקנים את הכלים הדרושים להצלחה. אחת הסיבות לאי-הצלחתן של קבוצות באנגליה ובמקומות אחרים, היא שלא נותנים לעבוד בשקט. דורשים תוצאות מיידי. מצד שני אין מספיק כסף לרכוש את השחקנים הדרושים, ואז מתחילות הבעיות.

● כמה זמן דרוש למאמן, אם הוא מקבל את הגיבוי מההנהלה, לבנות קבוצה טובה?

„זה כמובן יחסי. משום כך הייתי מעדיף לעבוד ללא חוזה. אבל הנהלות המועדונים דורשות בדרך כלל לחתום על חוזה (כפורטוגל מחייב החוק על חתימת חוזה). הייתי מעדיף לפעול על סמך אמון הדדי. ואם הדברים אינם מתנהלים כשורה, אפשר להפרד בצורה ידידותית. איך שלא יהיה אני חושב שניתן להתחיל לראות תוצאות אחרי עונה אחת. את הפירות ניתן לקצור רק אחרי שנתיים-שלוש. יש לי חוזה עם ספורטינג לשנתיים. מה יהיה אחר כך? איני יודע. יש לי כיום כמה הצעות, אחת מהן מקבוצה אנגלית טובה בליגה הראשונה. בינתיים אני שבע רצון מעבודתי בליסבון וברור שאכבד את החוזה שלי. אתה יודע, אם הייתי רוצה לפרוש כיום זו לא הייתה בעיה. חסכתי הרבה כסף במשך השנים ומצבי הכלכלי טוב מאוד. הבעיה היא כי אני קשור יותר מדי ל-משחק הזה. איני יכול בלי זה. אני מחפש את גרים, להתקדם ולשפר. ואם מאפשרים לי לעשות זאת, אני שבע רצון.”

● שאלה אחרונה: במשך השנים שלך בכדורגל ראית שחקנים גדולים. מי מהם זכור לך במיוחד?

„ישנם שלושה סוגים של שחקנים גדולים: אלה שיפה לראות אותם בפעולה, אלה המשחקים למען הקבוצה מבלי להבריק באופן אישי ואלה שהם אינדיבידואליסטיים מובהקים. מבין אלה האחרונים אזכיר בעיקר את השוערים ברט טראוטמן, הגרמני של מנצ'סטר סיטי בשנות ה-50 גורדון באנקס, השוער ה-מצוין של נבחרת אנגליה בשנות ה-60 ואירי-באר, שוערה של אתלטיקו בילאו ונבחרת ספרד. מבין שחקני הראווה, שהצופים נהנו לראותם אזכיר את סטנלי מאתיוס, טום פיני ולן שקלטון, כדורגלנים גדולים שהלהיבו במיביציהם. השחקן האידיאלי שלי, זה שתרים לקבוצתו את המקסימום, היה פראנק סו, ששיחק בקבוצת סטוק סיטי. הוא היה רץ אידיאלי. מתקל מושלם. מוסר מדויק, נוגח מצוין ומבקייע טוב. מה אפשר לדרוש יותר?”

הערצתי כל הזמן את הכספית הרועמת ששמה עמנואל שפר. אמרתי לו שחבל שכל זה בא מאוחר כל כך. לאחר מכן קראנו לארצי ולסור ריגוב כדי ללחוץ ידיים ולצאת בהרגשה טובה למשחק החשוב. בכך הוכחנו כי טובת הקבוצה קודמת ליחסים אישיים.

ההפסד האחרון

אבל... חוסר המזל המשיך לרדוף אותנו. במשחק, שיכולנו לזכות בו או לפחות לסיים בתיקו, נוצחנו בצורה טראגית. הייתי אומר אפילו שטותית. כשלא הולך אין מה לעשות. למחרת היום קראנו כי ערב המשחק בפתח תקווה פרץ ריב חמור בין שפר לבין ארצי ואודי, עובדה שהיתה רחוקה מן המציאות.

לא חלפו 24 שעות ועמנואל שפר לא היה כבר מאמן בית"ר ירושלים. איני מתכוון להכנס כאן לפרטים מי עזב או מי נעזב אך דבר אחד ברור לי: שפר לא רצה לעזוב את הקבוצה. הוא היה מוכן לתת הרבה כדי שננצח את מכבי פתח-תקווה, אבל זה לא הלך.

איני יכול לסיים כתבה זו מבלי להזכיר את הנהלת הקבוצה. יתכן ואם היה פועל לצידו של שפר איש חזק מטעם ההנהלה, לא היו מגיעים הדברים לאן שהגיעו. האיש החזק של בית"ר ירושלים, מר מצא, הוא סגן ראש העיר ואינו יכול, בתוקף עבודתו, להתפנות לכל האימונים והמשחקים שלנו. יתר חברי ההנהלה תורמים הרבה מזמנם למלא את החסר אבל מורגש חסרונו של אדם חזק לצידו של המאמן.

כתבתי מה שכתבתי בלב כבד. רק העתיד יוכיח לנו אם הניתוח שנעשה בבית"ר ירושלים ערב השליש האחרון של המשחקים, אכן הצליח. עתה עלינו להביט קדימה ולהתחיל לקחת את העניינים ברצינות. בליגה א' הייתי כבר. לחזור לשם — לעולם לא!

ההפסד שלנו נגד מכבי יפו. „שחקני בית"ר חליטו לפטר את שפר" זעקה הכותרת באחד העתונים. עיני חשכו. האמנם? כשחקן וותיק קבוצה הרגשתי פגיעה צורבת. היתכן שהחליטו לל צער כזה מבלי שהכניסו אותי לתמונה? ייתי משוכנע כי הידיעה אינה נכונה.

הידיעה נפלה כפצצה על הקבוצה והביאה לאווירה קשה. כל שחקן האשים את השני שהפיץ את הידיעה וכמה שחקנים אף „עידכנו" את שפר ודיווחו לו מי מסר את המידע לעיתונות.

שפר חשד בכולם אבל בעיקר בי אם כי אני שלם עם עצמי ויודע שאין לי יד במעל. אני משוכנע כי אלה שמסרו מידע כזה לעיתונות היו כדורגלנים מתוסכלים ונרגזים בעקבות ההפסד. איש מבין העיתונאים לא חשב לפנות לאחראים ולקבל אישור למידע שבידם לפני הפירסום.

אני יודע היטב כי היו כמה שחקנים בקבוצה שאכן לקחו ללב את התנהגותו של שפר שהיה נרגז מוחלט למאמן הקודם שלנו אריל רדלר שהיה סמל של גישה אנושית. ישנם שחקנים שניתלו על הענף הזה של יחסו הנוקשה של שפר ששימש להם תירוץ נוח להסביר את כושרם הלקוי.

הפרשה האחרונה שזכתה לפירסום מנופח מעל גבי העיתונות היתה ערב המשחק עם מכבי פתח-תקווה. שהינו במחנה סגור בבית ההארכה של קיבוץ שפיים. ארצי בן-יעקב יצא מן המחנה בשעות הערב, לאחר אסיפת הקבוצה, וחזר, בו בערב, אני קיבלתי את רשותו של שפר לצאת לחיפה לסידורים משפחתיים.

בשבת בבוקר בא שפר לחדרי ואמר לי, אולי קצת באיחור היות ונותר אצלי משקע עמוק, שהוא גילה כי תשעים אחוז מהידיעות שפורסמו בעתונים בהקשר אלי, לא נמסרו עליידי אלה שהוא חשד בהם כל הזמן אלא ע"י מישהו אחר שאיני רוצה לנקוב כאן בשמו.

היתה לי הרגשה טובה. כי בתוך תוכי

עמנואל שפר מתדרך את שחקניו במשחקו האחרון במיגרש ימק"א

יצחק גוזלן (מכבי תל-אביב)

כרטיס ביקור:
שם: בוריס נורמן
כינוי: בוב
שנת לידה: 1949
מקום מגורים: פתח תקוה
מקצוע: מורה לחינוך גופני
מצב משפחתי: נשוי + בן

• מהי הגישה לשחקנים צעירים אלה?
מה הטיפול המקצועי הניתן להם? איך מכינים אותם לקראת העתיד?
בבית הספר האלה, מאמנים את קבוצות הכדורגל מאמני צמרת מן הליגות הבוגרות. הלימוד מוקדש להכרת היסודות — תיאורטית ומעשית. מאמן כדורגל בבריה"מ חי רק מאימון, ומכיון שזאת העבודה שלו, והוא מעוניין להצליח, בכדי לזכות בתנאים טובים ככל האפשר, הרי שהם משקיעים הרבה מאוד ב- צעירים.

בכל בית ספר לומדים בחורים הבאים מנקודות יישוב ברחבי המחוז. עם סיום הלימודים, באים מאמנים מקבוצות שונות, ומזמינים את הבוגרים להפגין את יכולתם, וכך יכול כל אחד לבדוק איפה הוא רוצה ומעוניין לשחק. בדרך כלל רוצים כולם לשחק בקבוצה הטובה יותר, אבל לא תמיד זה אפשרי.

• לאן הגעת אתה בסיום בית הספר בו למדת? האם הפכת לכדורגלן בוגר לכל

תר מכל — שכאן הוא מקומם, ש- כאן הוא ביתם.

בוריס נורמן, עד לפני חודשים ספורים — כדורגלן מקצועי לכל דבר. שם בברית המועצות. בישראל הוא עדיין עולה חדש. תושב חדש עם בעיות רבות. בשיחה עמו, ניסינו לגלות ככל היותר מידע בשני מי- שורים — ספורט הכדורגל בבריה"מ, ובוריס נורמן — כספורטאי ואדם.

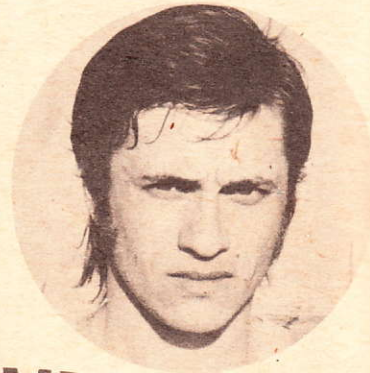
• בוריס, ספר לנו על תחילת הרומן שלך עם ספורט הכדורגל.

הסיפור פשוט. אחי הגדול שיחק כדורגל, וזה מצא חן בעיני. אהבתי את המשחק ורציתי גם אני לשחק. אבל הייתי צעיר מדי, ולא התאמת מוכיחת הגיל לבית הספר לכדורגל בו שיחק אחי. כנראה שהייתי כשרוני, ולכן הסכימו לקבל אותי מוקדם יותר.

• מה פירוש בית ספר לכדורגל?

בית ספר לכדורגל זה בית ספר רגיל, בו לומדים 11 שנים, את כל המקצועות הרגילים, כשהרגש מושם על לימוד כדורגל. אין ברוסיה קבוצות כדורגל של מועדונים לילדים. הצעירים משחקים במסגרת בתי הספר לכדורגל, וכל בית ספר הוא מועדון בפני עצמו. לכל המועדונים האלה יש ליגה, וכך נערכים משחקים בין הקבוצות.

האתגר הגדול

שכל העבודה מק"ב

— מאת עמוס אורן —

הוא בחור ממוצע קומה, מוצק ו- בהיר שיער. הוא בארץ חודשיים בל- בר. שליטתו בעברית דלה מאוד, ו- הוא מסתייע בשירותיו של ג'רי כץ — כמתורגמן. דירתו — רחבת יד- יים, אך עדיין ריקה וחסרה ריהוט מתאים. בסלון — שולחן, סביבו ארבעה כסאות, ספה נוחה, ותו לא. אבל העיניים הנוצצות, החיוך שובה הלב של אשתו, והשתובבותו חסרת המעצורים של בנו הרך, מעידים יו-

בוריס נורמן:
במושגים של
ישראל
הכדורגל הרוסי
הוא כדורגל
מקצועני

דבר — זכויות וחובות גם יחד ?

אני למדתי בקיב, ובאופן טבעי הצטרפתי לקבוצת הנוער של דינאמו קיב. זה היה בגיל 16. זהו בדרך כלל הגיל בו הופכים להיות כדורגלן בכיר, אבל עבור זמן רב עד שמוגיע אל הקבוצה הראשונה, ועד שזוכים בכל התנאים של הכדורגלנים הבכירים. כשהתחלתי להתאמן עם הקבוצה הראשונה, הייתי עושה הרבה עבודות שאין להן ולבין כדורגל ולא כלום. כמו לצחצח נעליים של השחקנים הגדולים, לעזור למחסנאי, וכדומה. אתה צריך להו- כוח את עצמך על המגרש, עד שאתה הופך להיות שווה בין שווים.

● **בבריה"מ אין קוראים לכדורגל מקצועני, למרות שזה נראה כך. איך אתה מגדיר את מצבו של הכדורגל הרוסי? ב- איזה שלב זוכה כדורגלן מתבגר לתנאים של כדורגלן בכיר?**

במושגים של ישראל ושל העולם המערבי, ה- כדורגל הרוסי יכול בהחלט להיקרא מקצועני. הקבוצות והשחקנים קשורים ברוב המקרים, למפעלים או מוסדות. גופים אלה תומכים בקבוצות ובשחקנים, והם משלמים להם משכורות. כדורגלן — לא עובד כלל. הוא רק מתאמן ומשחק. אלה שמוכיחים את עצמם, ועניין הגיל לא משחק כאן תפקיד, זוכים להטבות — דירות, פרנסה, לימוד לילדים וכדומה. אני יכול להגיד בלב שלם שבבריה"מ כדורגלנים חיים מכדורגל, גם בליגה הראשונה, וגם בליגה השנייה.

● **בוריס, תן לנו תמונה כללית על עונת כדורגל בבריה"מ — ליגה וגביע, גם יחד.**

הליגה הראשונה, היא ליגה ארצית בת 16 קבוצות, שהן באופן טבעי הטובות ביותר בבריה"מ. הליגה השנייה, מחולקת לארבע מחוזות, כשבכל מחוז 20-22 קבוצות. מהשנייה לראשונה עולות שתי קבוצות, לאחר שנערכו משחקי מבחן בין הארבע הראשונות שבכל ליגת מישנה. מן הראשונה יורדות שתיים. עונת הכדורגל — והליגה, מתחילה באפריל, ומסתיימת בנובמבר. משחק גמר הגביע נערך בספטמבר במסגרת חג ספורטאים כלל-ארצי.

● **בוא נשוב אליך ואל הקאריירה שלך ככדורגלן. כיצד השתלבת בדינאמו קיב?**

בדינאמו קיב לא הספקתי לשחק בקבוצה הראשונה, אלא רק בקבוצת הנוער של האגודה. דינאמו קיב היתה אז בשיא יכולתה. היתה קבוצת פאר שזכתה אף באלופות בריה"מ, ובקבוצה בה משחקים 9 משחקני הנבחרת הרוסית, היה קשה מאוד לתפוש מקום בהרכב הראשון. עזבתי את דינאמו ב-1968 ועברתי לדינמו (850 ק"מ ממוסקבה; 130 ק"מ מקיב). כאן היה קל יותר להגיע להרכב הראשון, ובמשך עונה אחת שיחקתי כחלוץ בקבוצה זו. כש- הסתיימה העונה, עברתי לצ'רנובצ' (1150 ק"מ ממוסקבה; 400 ק"מ מקיב) מן הליגה השנייה ושי- חקתי שם ארבע שנים עד שעליתי לישראל.

● **הישגים ספורטיביים כלשהם בקבוצה זאת? ספר קצת גם על החיים הפרטיים שלך בתקופה זו.**

עם צ'רנובצ'י הצלחתי להגיע באחת העונות, עד למקום החמישי. אני לא יכול להגיד על עצמי מה היתה יכולתי, את זה רק אחרים יכולים לספר. ריזיות במישור האישי כמעט ולא היו לי. קיבלתי בקבוצה הכל דירה וכלכלה. לזוגות צעירים קשה מאוד להשיג דירה ברוסיה. אפילו אקרמאים צריכים להתאמן ולעבוד הרבה עד שהם רוכשים דירה. אני כדורגלן נהניתי מההטבות שהמשטר הקומוניסטי ניתן לספורטאים. במקביל לכדורגל — למדתי באו-

הוא נוקשה יותר, מן הצד הפיזי, אבל זוהי העבודה של השחקנים וכל מי שקשור לכדורגל הרוסי — מכיר בעובדה זאת. שם מרחיקים שחקן לשני משחקים אחרי שלוש אזהרות ולא ארבע כמו בישראל. ל-ל קבוצה יש שני מאמנים — מאמן ראשי ועוזרו, וכן מנהל קבוצה. יש קבוצות שיש להן גם מנהל אדמיניסטרטיבי, זה בגלל המרחקים הגדולים בין מקומות היישוב, ומנהל כזה דואג בדרך כלל לסידורי הנסיעות — במטוסים, רכבות או אוטובוסים. המאמן הראשי הוא זה הקובע את הרכב הקבוצה שתעלה לשחק. גם למנהל הקבוצה יש חלק בעיצוב הרכב זה. בדרך כלל מנהלים אלה הם כדורגלנים לשעבר, או מאמנים שפרשו. בכל מקרה הוא חייב להיות קשור בכדורגל. אגב, כדי להיות מאמן כדורגל, צריך לסיים בית ספר לחינוך גופני ולזכות בדרגת אמן ספורט, מה שעושה את הספורט ברוסיה למדע לכל דבר.

בוריס נורמן (רביעי מימין) בקבוצת הנוער של דינמו קיב. התמונה צולמה במחנה האימונים של הקבוצה, בחצי האי קרים, בהכנות טרם העונה (לידו משמאל — אונישנקו — קיצוני הנבחרת הרוסית היום).

שהקבוצה הגבוהה מזמינה אותו. אין עניין של הסגר, שחקן לא יכול לעבור בעצמו לקבוצה אחרת, לא כדאי לו, וגם אין לו סיכוי. אם הוא לא הוזמן, הקבוצה לא תקלוט אותו ואז הוא נשאר בחוץ, ללא קבוצה, ללא משרה וללא פרנסה, כלכלה ודירה. ולכן אין בכלל תופעות כאלה בכדורגל הרוסי.

● **מה אתה יכול לספר על מחשבותיהם של כדורגלנים ברוסיה? את מי הם אוה- דים? באילו קבוצות היו רוצים לשחק ב- עולם הגדול?**

לחשוב לשחק באיזו קבוצה מחוץ לגבולות בריה"מ, פשוט אי-אפשר. עצם המחשבה — אסורה ברוסיה. מתעניינים שם בכדורגל המערבי, וישנו עיתון שבועי, "כדורגל" שמו, המנסה לעדכן את אוהרי הכדורגל שם בנעשה בעולם. ברוסיה אוהבים מאוד את פלה, ומקדישים חלק ניכר מן הכתבות

ניבסטיטה לחינוך גופני בקיב, במשך חמש שנים. לא הספקתי לקבל את תעודת הגמר ואת ההסמכה, מכיון שממש לפני הבחינות החלטנו לעלות לישראל, ואני מקווה לקבל את ההסמכה כאן, בארץ.

● **בוריס, תרשה לי שאלה עדינה, עוב- דת היותך יהודי, לא גרמה לך צרות? ה- שחקנים והקהל — לא הציקו לך בגלל עובדה זו? מה המצב לגבי יהודים אח- רים?**

קצת קשה לי לדבר על נושא זה, מפני שהוא טרי מאוד בזכרוני. יש אפליה חריפה מאוד לגבי שחקנים יהודיים, ומעטים מאוד הכדורגלנים היהודים בקבוצות העליות בכדורגל הרוסי. אם אתה יהודי, אסור לך לשחק רע, אסור לך לעשות טעויות, תמיד יזכירו לך את יהדותך.

זה צד אחד של המטבע, אבל יש צד נוסף. כמו שאמרתי קודם — המאמנים מתקיימים מאימון ה- קבוצה, והם מעוניינים בהצלחתה המירבית, מבלי

להתייחס מי משחק בהרכב הראשון. הם בוחרים ב- אופן אובייקטיבי לחלוטין את הטובים יותר. אבל השחקנים עצמם מעוניינים תמיד להכשיל את השחקן היהודי, על מנת שאת מקומו יתפוש מישהו משלהם. כך שמצד אחד המאמן עושה את החישובים שלו, ומנגד — יש מלחמה קשה עם השחקנים האחרים. ישנה דוגמה טובה של שחקן יהודי, גרשקוביץ, שהוא אף שחקן הנבחרת. בקבוצה שלו לא מרכיבים אותו במשחקי חוץ, בכדי לא להתחיל עם הקהל. בסך הכל, אין כל פלא בתופעה הזאת. רוסיה היא מדינה של אנטישמנים, והיחס לא מתבטא לגבי שחקן-שניים, כי אם לגבי כל היהודים.

● **ספר לנו קצת על נושא המשמעת בכדורגל הרוסי. שיפוט, יחסים בין מאמן לקבוצה, מנהלי קבוצות. העברת שחקן מקבוצה לקבוצה וכדומה.**

מבחינת השיפוט, אני חושב שהכדורגל הרוסי שונה מכל העולם. השיפוט הוא בעל הסמכויות במגרש, וכך זה בכל מקום. אולי הכדורגל הרוסי

הזרות לכדורגל הברזילאי. אישית — אני אוהב את „סאנטוס“.

● מה קרה איתך ברגע שנודע בקבוצה שאתה מתכוון לעלות לישראל?

זה לא רק בקבוצה, זה קורה לכל יהודי ב-רוסיה. ברגע ששומעים שהוא רוצה לעלות זורקים אותו ממקור הפרנסה שלו, ואותי זרקו מן הקבוצה. חצי שנה לפני שהגעתי לישראל, לקחו ממני את הדירה, והייתי צריך לגור אצל מכירים. לעבוד, ולא משנה איזו עבודה, לא יכולתי, מכיון שהשלטונות מציינים בתעודות שהפסקת העבודה האחרונה שלי נבעה מרצוני לעלות לישראל, והדבר הזה רבץ עלי ככתם עד שעזבתי את בריה"מ.

● איך הגעת להפועל פתח תקוה?

(כאן נכנס לשיחה המתורגמן ג'רי כץ, המספר: „עמדתי בקשר עם קרובי משפחה שלו, מצד אשתו, ונודע לי שבזרים עומד לעלות ארצה. קיבלתי את פנוי בנמל התעופה לוד, והבאתי אותו להתאמן בהפועל פתח-תקוה. הוא נקלט מהר מאוד, אני חייב לציין, ואחרי שלושה אימונים כבר שיחק 40 דקות במשחק הליגה בבאר-שבע (1:1)).“

● איך ההרגשה לשחק בישראל? איך קיבלו אותך שחקני הפועל פ"ת?

אחרי מה שהתרגלתי ברוסיה, ביחסים שבין שחקן לשחקן, הרי שכאן היחסים בין החברים בקבוצה שונים לגמרי. אני יודע שבין שחקנים נהוג להסתכל בעין רעה על כל חרש הבא כאילו לתפוש מקום של מישוהו בהרכב, ולשמחתי לא הרגשתי כלל שזה קורה בהפועל פ"ת. כולם התייחסו אלי נפלא — המנהל אורי קרני, המאמן רחביה רוזנבוים וכל ה-שחקנים.

אני חייב להוסיף שההרגשה האישית שלי — נפלאה. יש הבדל בצד המקצועי בין הכדורגל הרוסי והישראלי — זה ברור, אבל כל היתר, הוא הבדל של יום ולילה.

● אחרי הפסקה של חצי שנה שלא שיחקת איך הכושר שלך?

אין לי עדיין הכושר הגופני המלא שהיה לי בעבר הלא רחוק, אבל באופן טכני חזרתי אל עצמי. חצי השנה שהפסדתי עדיין חסרה לי. אין לי את כל התנאים למשחק שקט להם הייתי רגיל. בינתיים זה קשה, אני יודע, אבל אני משוכנע שזה ישתנה במהירות.

● בוודאי סיפרו לך שהפועל פ"ת היא תה מקבוצות הפאר של הכדורגל הישראלי. איך ההרגשה לשחק במדיה, למרות שהקבוצה נמצאת בתחתית הטבלה?

עבר המועדון הוא מושך ומפתה. סיפרו לי על כך ואני נרגש שהגעתי דווקא לקבוצה זאת. דווקא זה צריך לתת אחריות גדולה יותר לכל שחקן, וצריך להתייחס ברצינות לעניין, במיוחד כשהקבוצה במצב קשה. ככדורגלן אני מרגיש יותר כבוד ואחריות. אני מעוניין להשתלב בקבוצה, ולעזור לה במאבקה — כאן יש לי אתגר גדול, וזה מושך הרבה יותר מאשר להצטרף לקבוצה שמעמדה בטוח.

● מאז התחלת לשחק בהפועל פ"ת הקבוצה לא הפסידה במשחקי הליגה — חמש תוצאות תיקו. במשחקי הגביע, הב-קעת את השער הראשון שלך במדי הק-בוצה, נגד הפועל הרצליה. מה היתה הר-גשיתך?

כל שחקן שמבקיע שער, אפילו במשחק אימון, מרגיש נפלא. במקרה זה, אפילו שהשער שהבקעתי לא היה חשוב במיוחד, כיון שבמשחק הראשון נצחנו 0:3, היתה הרגשה מיוחדת. קשה לדבר על כך, מי שהבקיע — יודע למה אני מתכוון.

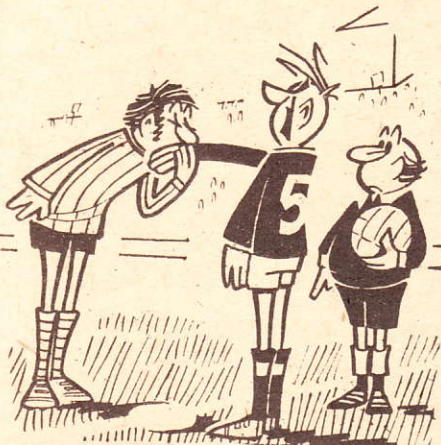
„השופטים לא רושמים אותי מאז החלפתי את שמי מכחן לקרוחוטוזובסקי“.

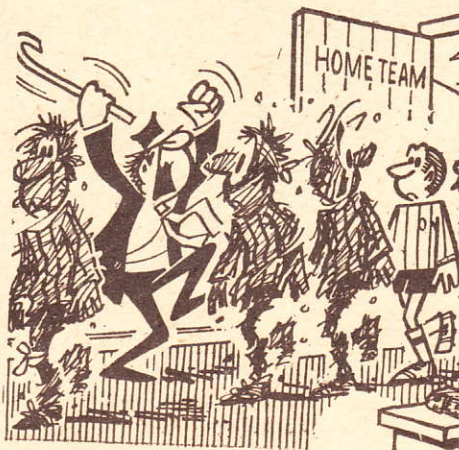
„ואל תשכח. אם ישאלו אותך — נפרדנו בהבנה הדדית“.

„הוא סובל מרגשי נחיתות — הוא חושב שכל אחת נחות ממנו“.

„אינך חושב שזה מוקדם מדי לגיננוי הטקס המלכותי — אנחנו רק בסיבוב השלישי של הגביע“.

„איני רוצה לחשוב בכלל איזו שטיפה מצפה לי“.

גרעון דמתי (שמשוז) במאבק אוירי
עם יואל שהם, שוער הפועל כפר-
סבא במשחק שהסתיים בתיקו 1:1.
צילם: יוסי רוט